

ЗМІСТ

Засідання тринадцяте, ранкове
(Вівторок, 2 жовтня 2018 року)

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...3
Заяви фракцій:	
«Об'єднання «Самопоміч» і Радикальної партії Олега Ляшка	...15
«Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт»	...17
Прийняття Закону «Про внесення зміни до статті 1 Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» щодо визнання дітей журналістів, які загинули або яким встановлено інвалідність І групи у зв'язку з виконанням професійних обов'язків, дітьми, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки»	...19
Внесення змін до:	
Кримінального процесуального кодексу України у зв'язку з ратифікацією Третього додаткового протоколу та Четвертого додаткового протоколу до Європейської конвенції про видачу правопорушників	...22
деяких законів України щодо забезпечення офіційної публікації законів України та інших нормативно-правових актів	...26
Включення питань до порядку денного сесії	...29

Прийняття Постанови «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з ситуацією, що склалася в Парламентській Асамблеї Ради Європи»	...31
Прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які брали участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України»	...40
Відхилення проектів Закону «Про внесення змін до Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації»	...51
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування терміна «особа з інвалідністю» та похідних від нього	...73
Прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу»	...78

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ТРИНАДЦЯТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
2 жовтня 2018 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку! Шановні колеги, прошу заходити до залу і займати робочі місця. Отже, колеги, прошу всіх приготуватися до реєстрації. Прошу зареєструватися. Увімкніть систему реєстрації.

Зареєструвалися 357 народних депутатів.

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Колеги, сьогодні день народження нашого колеги народного депутата Івана Григоровича Кириленка. Давайте привітаємо пана Івана! (*Оплески*).

Також хочу нагадати, що у вівторок ми маємо 30 хвилин для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп. Прошу всі фракції і групи, які мають намір взяти участь у виступах, записатися на виступ.

Від групи «Партія «Відродження» – Бондар Віктор Васильович.

БОНДАР В.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець).* Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Безумовно, дуже важливі питання поставлені на розгляд Верховної Ради на цьому тижні: законопроект про мову, закон про статус Донбасу та інші питання. Проте, на нашу думку, групи «Партія «Відродження», все-таки найбільш актуальне питання на сьогодні – це поточна економічна ситуація в Україні.

Ми вимагаємо заслухати уряд і почути від уряду конкретний звіт про те, що відбувається в підсумку переговорів з Міжнародним

валютним фондом, чим закінчилися ці переговори і які їх наслідки будуть для всіх українців. Що відбудеться з тарифами на газ, електроенергію за підсумками переговорів з МВФ? Яка взагалі урядова політика щодо цих тарифів на цей і на наступний рік, чого очікувати людям?

Ми хочемо почути від уряду, яка буде ситуація на валютному ринку країни, який очікується курс долара на кінець року, на наступний рік і як уряд планує контролювати економічну ситуацію в Україні.

Ми хочемо почути від уряду, як уряд передбачає збільшувати пенсії, за рахунок яких джерел і як це відбудеться протягом останнього кварталу цього року. Що буде наступного року, що очікувати пенсіонерам від діяльності цього уряду?

Ми хочемо побачити реальну програму економічного відродження України. Які ключові економічні інструменти закладено в бюджеті для того, щоб піднімати економіку України, щоб дати підприємствам України можливість дихати? Які стимулюючі фактори для створення нових робочих місць і яка загалом економічна програма цього уряду?

Ми хочемо почути звіт кожного міністра про його діяльність за останні кілька років. Що вони зробили корисного для країни, на що витрачалися мільярдні кошти державного бюджету, які були в їхніх руках і які вони мали б інвестиційно спрямовувати на підняття економіки України, а не на проїдання? Що кожен міністр зробив корисного для цієї країни? Маємо заслухати звіт, щоб зал визначився щодо діяльності кожного міністра, щоб ми спільно прийняли рішення – залишати цього міністра в уряді чи зразу відправляти у відставку.

Дуже багато запитань до цього уряду. Ми не раз порушували питання стосовно Супрун, про її діяльність, а точніше, бездіяльність, про розвал системи охорони здоров'я. Ми порушували питання щодо енергетики, транспорту, щодо освітянських програм. На жаль, ми бачимо, що уряд уникає звіту в парламенті, і ми не бачимо від уряду конкретики щодо економічного відродження України.

Тому, на наш погляд, це має бути першочергове питання на порядку денному. І водночас ми пропонуємо тиждень присвятити розгляду проекту Державного бюджету України на наступний рік, щоб детально обговорити соціальні програми – як будуть збільшуватися заробітні плати, як будуть збільшуватися соціальні виплати

населенню, як будуть вирішуватися питання субсидій для громадян, щоб компенсувати зростання тарифів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

БОНДАР В.В. Ми не бачимо від уряду ніяких пропозицій щодо вирішення цих питань. Ми неодноразово наголошували, що наша позиція – замість субсидій дати людям кошти через програми енергозбереження, щоб вони могли замінити вікна, двері, котельне обладнання, зробити утеплення. Це буде реальна програма подолання енергетичної залежності, а не нинішня політика. Підвищують тарифи, а субсидії скорочують, забирають у людей можливість...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від «Опозиційного блоку» – Бойко Юрій Анатолійович. Будь ласка.

БОЙКО Ю.А., *член Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»).* Шановний пане спікер! Шановні присутні! Ви знаєте, цього тижня, як і минулого, парламент намагаються змусити взяти участь у передвиборних перегонах чинного Президента. Минулого тижня це були політичні декларації про вступ до НАТО, про зміну військового привітання. Цього тижня пропонується прийняти закон про мови, який є ключовим елементом передвиборного гасла Президента. Окрім того, що цей закон суперечить Європейській хартії регіональних мов або мов меншин, яку ратифікувала наша країна, він ще й продовжує розколювати суспільство.

Жодного кроку, жодних ініціатив цей парламент не зробив для завершення конфлікту і припинення війни на сході. Натомість риторика чинного Президента і залишків правлячої коаліції показує, що вони не тільки не відкидають, а й націлені на вирішення цього конфлікту воєнним шляхом. Ми абсолютно не згодні з цією позицією.

Крім того, якщо хтось у цьому залі думає, що ці питання турбують людей, то він помиляється.

Перше питання, яке турбує народ України, – початок опалювального сезону і тарифи на газ. Люди з острахом чекають на нові тарифи, особливо в умовах, коли зменшується кількість отримувачів субсидій згідно з проектом бюджету. Також є проблема збільшення вартості газу для промислових підприємств, що означає автоматичне зменшення кількості робочих місць, бо продукція стає неконкурентоспроможною на зовнішньому ринку. Також це зумовить підвищення вартості товарів першої необхідності всередині країни – від хліба, цукру, олії до одягу, – бо у цих виробництвах вагома енергетична складова.

Друге питання – Державний бюджет України. Ми категорично проти формування бюджету з підвищенням на 15 мільярдів фінансування силових структур і фактичним зменшенням соціальних виплат. Ми вважаємо, що цей бюджет продовжує гірші традиції попередніх років щодо побудови поліцейської держави з бідним населенням.

Вимога нашої фракції: уряд повинен прийти до парламенту і прозвітувати, як буде відбуватися подолання економічної кризи. А керівництво НАК «Нафтогаз України», яке допустило такий безлад і тарифний геноцид, – на вихід, за ворота, з речами, вони повинні залишити свої посади. Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

До слова запрошується голова фракції «Об'єднання «Самопоміч» Олег Березюк. Просимо вас.

БЕРЕЗЮК О.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Хоч би де ми були – на Одещині, на Харківщині чи на Львівщині, – скрізь одна й та сама картина: злочинці, які вбивали українських хлопців на війні, які вбивали і переслідували українських борців за незалежність. Українських патріотів цинічно звільняють, інших переслідують за те, що вони борються за правду і за людей.

Злоякісні корупціонери зухвало сміються в камери, коли їх виправдовують у судах. А вчителів, які борються за свої робочі місця, бо їх хочуть «оптимізувати», у звичайних українських селах, зокрема у Воютинській громаді на Волині, переслідує поліція, їх залякують прокуратурою, яка до них не має жодного відношення.

При цьому сьогодні вчителі починають відчувати брак грошей на виплату заробітної плати. Прем'єр-міністр і МОН цинічно кажуть, що це проблеми місцевої влади. Це проблеми порушення урядом Конституції України, коли не фінансується освітня субвенція на одного учня, який живе в селі або в місті. Це конституційний злочин. Оптимізувати витрати за рахунок медицини і освіти – це злочин! При цьому активно працюють усі схеми на митниці – «Дюссельдорф 5 плюсів», «Роттердам 10 плюсів», – і ніхто не збирається їх руйнувати. А пересічну людину грабують, забирають з її кишені останні копійки через інфляцію.

Через те що працює «Роттердам+» і «Дюссельдорф+», руйнується українська нафтогазова галузь. Цинічно, незважаючи на всі аргументовані і конструктивні протести людей з Борислава, руйнуються родовища, знищується ціла інфраструктура. Для того щоб ще більше узалежнитися від російської газової і нафтової голки? Україна – не просто поліцейська країна, це країна, владу в якій захопив кримінал.

І тому сьогодні єдиний заклик до народу, до людей, до вчителів, у тому числі Воютинської громади, і мільйонів в Україні: не здавайтеся! До лікарів: не здавайтеся! Сьогодні Україна потребує сильного тиску знизу, бо уряд захоплений олігархами і криміналом і захищає їхні інтереси.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Від «Блоку Петра Порошенка» до слова запрошується народний депутат Максим Курячий. Будь ласка.

КУРЯЧИЙ М.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Дійсно, у нас напружений порядок денний на тиждень. І вже найближчого четверга парламент мусить

остаточно підтримати ініціативу Президента Петра Порошенка і законодавчо змінити військове вітання на патріотичне гасло: «Слава Україні! – Героям слава!».

Ідея Верховного Головнокомандувача полягає в тому, щоб очистити оновлене українське військо від радянських традицій та знищити будь-які споріднені риси з армією держави-агресора. Гасло «Слава Україні!» набуло сакрального значення для всього українського народу як символ боротьби за свободу. Воно надає сили нашим захисникам на фронті та допікає зовнішньому ворогу і «п'ятій колонії» всередині країни. Підтримавши президентську редакцію законопроекту [№ 9036](#), ми посилюємо самоідентичність української нації, Збройних Сил України, відновимо історичну справедливість.

Наступне питання – ми вимагаємо від уряду пришвидшити направлення подання щодо призначення міністра у справах ветеранів. Потрібно невідкладно починати роботу з формування та реалізації чіткої державної політики щодо підтримки наших ветеранів. Це стане можливим після появи профільного міністерства.

Наша позиція щодо майбутнього очільника міністерства залишається без змін – Ірина Фріз. Вона має найбільший потенціал для цієї роботи, вона здатна залучити передовий досвід країн НАТО. Ірина Фріз працює над розробленням стратегічної програми з допомоги, реабілітації, підтримки та захисту ветеранів, серед яких 350 тисяч осіб, які протистояли російському вторгненню на Донбасі.

Фракція закликає Верховну Раду засудити спробу проросійського лобі в ПАРЕ скасувати обмежувальні заходи щодо російської делегації. Для цього необхідно підтримати проект постанови про звернення до парламентаріїв держав – членів Ради Європи ([№ 9089](#)). Неприпустимо, щоб агресор вносив розбрат серед європейців на найвищому рівні, безкарно порушував основоположні норми міжнародного права.

Шановні колеги! Ми розраховуємо на прийняття в редакції Президента законопроекту [№ 8265](#), яким передбачено вдосконалення використання державних коштів через електронну систему публічних закупівель. Насамперед зміни спрямовані на забезпечення рівних умов. Представники малого і середнього бізнесу зможуть безперешкодно, вільно, конкурентно працювати з державними замовленнями.

І наостанок загострюю увагу на невідкладній потребі долучити колегу Романа Зварича до роботи в комітеті. Ми обрали Комітет

з питань правової політики та правосуддя, в якому наша фракція має вільне місце і в якому Роман Михайлович зможе розкрити свій потенціал. Тому прошу розглянути це технічне питання на поточному пленарному тижні. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Максиме.

Від фракції «Батьківщина» запрошується до слова Юлія Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Я хочу звернути вашу увагу, що у Президента та його оточення вже чемоданний настрій, вони хочуть піти з влади, прихопивши із собою все, що, як вони вважають, не потрібне українському народові. Тому я звертаю увагу всіх колег, що зараз здійснюється досить динамічна підготовка до тіньової приватизації газотранспортної системи України. Хочуть продати трохи менше 50 відсотків за 7 мільярдів доларів, що просто в сотні разів менше реальної ціни.

Саме тому я хочу звернути вашу увагу, що така власність, як газотранспортна система, мусить залишатися в державній власності. Її вартість, якщо рахувати побудову газотранспортної системи з нуля, становить приблизно 300 мільярдів доларів. Продати за 7 мільярдів майже половину – це провести корупційну оборудку на очах усього суспільства. Саме тому ми пропонуємо негайно прийняти законопроект [№ 8107](#), який забороняє будь-які маніпуляції з газотранспортною системою.

Якщо це відбудеться, я попереджаю всіх, хто вкладе гроші або братиме участь у цій масштабній корупції, що новий Президент України поверне державі, як «Криворіжсталь», газотранспортну систему, і ніхто нікому не поверне гроші, які будуть заведені з офшорів для тіньової приватизації ГТС.

Я хочу також попередити Петра Олексійовича Порошенка. Ми точно знаємо, що його офшори, афілійовані з ним, задіяні в цій оборудці, він стоїть за цими махінаціями. Я прошу його зупинитися

і більше не використовувати свої корупційні плани проти України. Хай він вже через шість місяців спокійно йде.

Те саме стосується проекту Державного бюджету України на 2019 рік. Це бюджет цілковитої стагнації, бюджет бідності, бюджет подальшої руйнації України. Це бюджет централізації ресурсів замість децентралізації. Наша команда надала пропозиції, які ставлять на місце політику із заробітною платою і пенсією, ставлять на місце тарифну політику, закривають усі офшорні сфери, що впливають на бюджет. Ми вважаємо, якщо уряд і Президент приймуть наші пропозиції до проекту Державного бюджету України на 2019 рік, ми зможемо зупинити падіння економіки і зупинити жахливу бідність, яка настає сьогодні...

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, будь ласка, 30 секунд.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я хочу нагадати вам, що, за оцінками інформаційних агенцій світу, Україна входить до десятка найбідніших країн світу, і цей бюджет закріплює таке становище. Крім того, там закладені такі речі, які боргову яму роблять вже просто неприпустимою. Треба все це змінювати, і що швидше, то краще. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Від фракції Радикальної партії – Олег Ляшко. Прошу.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Для більшості українців ліки – це «непозволительная роскошь» через захмарні ціни. Усі опитування показують, що кожний другий українець відмовляє собі у лікуванні, бо не має грошей на ліки.

Я сьогодні вранці пішов до аптеки і купив ліки, якими користуються наші люди, хочу вам показати. Для порівняння: середня заробітна плата в Україні – 275 євро, у Білорусі – 400 євро, у Польщі – 1150 євро на місяць. При цьому препарат від серцевої недостатності «Мілдронат» у Білорусі коштує 140 гривень, а в Україні – 250 гривень. Препарат для зниження тиску «Мікардис» у Польщі коштує 500 гривень, в Україні – 650 гривень. Кровоспинний засіб «Дицинон»

у Білорусі коштує 250 гривень, в Україні – 400 гривень. Препарат, що призначається при епілепсії, «Фінлепсин» у Білорусі коштує 330 гривень, в Україні – на третину дорожче, 450 гривень. Препарат для лікування суглобів «Структум» у Польщі коштує 400 гривень, в Україні – 800 гривень.

Ще раз наголошую, що зарплата в Польщі у 10 разів вища, у Білорусі – вдвічі вища, ніж в Україні. При цьому вартість ліків там нижча на порядок, ніж в Україні. Хай після цього влада розповідає мені, що наша вимога про відновлення контролю за цінами на ліки – це популізм. А я вам скажу, що якщо не виконується ця вимога, то мільйони людей не отримують допомоги, не лікуються, не мають можливості купити ліки.

Тому я ще раз повторюю Президенту Порошенку, Прем'єр-міністру Гройсману, парламентській коаліції, які сьогодні при владі, я ще раз кажу вам, що ми маємо абсолютно реальний план, який дасть можливість на 25 відсотків знизити вартість ліків і зробити їх доступними для мільйонів українців:

скасування ПДВ на ліки;

обмеження рентабельності та зовнішнє референтне ціноутворення на ліки;

демонополізація ринку аптек (щоб було, як у Польщі, де не більше 1 відсотка аптек у приватній власності, а не так, як сьогодні в Україні, де монополісти торгових аптечних мереж змовляються і щодня підвищують ціни);

розширення переліку доступних ліків (на сьогодні ми вибили 1 мільярд, але наполягаємо, щоб 2 мільярди гривень було передбачено за програмою «Доступні ліки», у тому числі для лікування онкологічних захворювань);

знищення монополії міжнародних фармацевтичних картелів, забезпечення умов, щоб наш національний виробник міг виробляти дешевші, доступніші, але якісніші аналоги;

встановлення кримінальної відповідальності за продаж фальшованих ліків.

Втілення цього плану, який пропонує наша команда, дасть можливість на 25 відсотків знизити ціни на ліки. Це дасть можливість мільйонам українців, які відмовляють собі в лікуванні, бо не мають грошей, завтра отримати можливість лікуватися, купувати ліки, а отже – довше жити, радувати своїх рідних, своїх дітей.

Два дні тому я був у запорізькому онкодиспансері, був в одеському онкодиспансері. Поїдьте, подивіться, як там люди лікуються. Можливо, тоді до вас дійде, що треба знижувати ціни на ліки і зробити все, щоб ліки були доступними...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Від «Народного фронту» до слова запрошується голова фракції Максим Бурбак. Пане Максиме, прошу вас.

Шановний пане Олеже, не залишайте, будь ласка, ваші декорації пану Максиму. Я прошу вас, пане Олеже! У нас Максим Бурбак – здорова людина, він не потребує пігулок, заберіть, будь ласка, це все.

БУРБАК М.Ю., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»).* Вітаю, шановні колеги! Одна з чітких вимог суспільства – закриття кремлівських рупорів в Україні, а саме телеканалів «112» та «NewsOne». Петиція з такою вимогою на сайті Верховної Ради України вже набрала необхідні 25 тисяч голосів. Тепер українське суспільство очікує і від парламенту, і від Національної ради з питань телебачення і радіомовлення, і від спецслужб конкретних кроків з реалізації цього запиту.

Ми маємо напередодні президентських виборів захистити інформаційний простір України від Кремля, не дати ворожій пропаганді діяти на нашій землі під прикриттям вільного слова. Парламент мусить законодавчо відреагувати на цю вимогу, а СБУ та інші органи повинні розкрити шляхи фінансування цих пропутінських ЗМІ, які неприховано працюють на капітуляцію України перед Росією.

«Народний фронт» вимагатиме ставити на голосування під час цієї сесії законопроекти щодо прозорості медіавласності, заборони російської участі в ЗМІ, розширення повноважень Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. Необхідно запровадити кримінальну відповідальність за заперечення факту російської агресії.

Що ближче до виборів, то жорсткіше Росія намагатиметься дестабілізувати ситуацію в Україні. «Народний фронт» підтримує

рішення МВС про посилене патрулювання Одеси. Ми вимагаємо, щоб СБУ знищило терористичне підпілля Росії, раз і назавжди відвернуло загрозу антиукраїнських заворушень, збройних провокацій і терористичних актів.

«Народний фронт» і далі наполягає на розширенні санкцій проти Росії за збройні провокації та агресію в Азовському морі, за блокування наших торгових портів. Ми повинні протистояти цьому і судитися з агресором відповідно до міжнародного морського права.

Україна має успішний досвід введення національних санкцій проти агресора. Зокрема, через закриття урядом Арсенія Яценюка транзитного авіаційного простору в 2015 році щонайменше три російські авіакомпанії збанкрутували. Цього літа з ринку Молдови пішли дві великі російські авіакомпанії.

Наступне питання. Фракція «Народний фронт» голосуватиме за внесення змін до законодавства України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які брали участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України.

Маємо нарешті навести лад на внутрішньому газовому ринку. Не треба ходити далеко, необхідно повністю впровадити реформу Арсенія Яценюка щодо демонополізації внутрішнього ринку газу. Завданням реформи є закріплення енергетичної незалежності та захист споживачів на роздрібному ринку.

У рамках реформи НАК «Нафтогаз України», на яку тут нападають, запроваджує нову схему постачання газу для населення і теплокомуненерго. Приватні облгази мають залишитися лише транспортерами газу, а не його продавцями, і нарешті повернути газорозподільні мережі громадам, у яких вони взяли їх нібито собі на баланс за подарунки. Водночас НКРЕКП, на жаль, зволікає із впровадженням іншого механізму реформи – системи добового балансування газу. У цьому зацікавлені якраз власники облгазів, найбільшим із яких є компанія Фірташа.

І насамкінець. «Народний фронт» звертається до всіх демократичних сил у цьому парламенті і поза його стінами: припиніть міжусобиці та працюйте для збереження нашої країни. Передвиборний рік складний і небезпечний. Загроза реваншу кремлівських сил на президентських і парламентських виборах велика. Тому, намагаючись якомога більше сподобатися виборцям, не забувайте про безпеку

країни. Щоб після переможного угару на виборах не опинитися в країні, яка знову стала васалом Росії. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, не спрацювала кнопка для запису у Ярослава Москаленка, який виступить від групи «Воля народу». Пане Ярославе, вам слово, будь ласка.

МОСКАЛЕНКО Я.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ № 96, Київська область, самовисуванець). Шановна головуюча! Шановні колеги! Дорогий український народе! Учора я з цікавістю подивився вечірнє ток-шоу на «Прямому» за участю голови правління НАК «Нафтогаз України» Андрія Коболева. Хотів почути, що зроблено задля збереження української ГТС і статусу України як держави-транзитера.

Колеги, більшої маніпуляції я в житті не зустрів! Голова НАК «Нафтогаз України» сказав, що він не встановлює тарифи на газ і не продає газ населенню. І я вам хочу сказати, що це абсолютна правда. Щодо встановлення тарифів – це повноваження уряду. Щодо реалізації газу населенню, то НАК «Нафтогаз України» продає газ посереднику – промисловості і підприємствам теплокомуненерго, – і якщо подивитися звітність, то в сухому залишку, фактично, нічого на цьому не заробляє. Але диявол, шановні колеги, криється в деталях: транспортування газу. І тут Коболев на ток-шоу сказав чисту правду: НАК «Нафтогаз України» заробляє виключно на транспортуванні.

Колеги, у мене в руках звітність НАК «Нафтогаз України». У 2016 році компанія заробила на транспортуванні 31 мільярд гривень, у 2017 році – 36,5 мільярда. За рахунок чого такі прибутки?

Шановні колеги, декілька цифр. У 2016 році збиток «Укртрансгазу» становив 5,6 мільярда гривень, у 2017 році – 24,8 мільярда, у першому півріччі цього року – 18,3 мільярда. Компанія, яка по своїй суті має займатися транспортуванням і заробляти на цьому, нині є банкрутом, її довели до тотального банкрутства. І це лише вершина айсберга. Протягом останнього місяця виконавчою службою заблоковані рахунки «Укртрансгазу» та його філій, які застосовувалися для виплати заробітної плати колективу, що налічує 19 тисяч осіб.

Натомість керівництво НАК «Нафтогаз України» звітує про свою ефективність і надприбутковість для держави, випикує собі за ці досягнення мільйонні премії і заробітні плати, а також звертається до Ради національної безпеки і оборони з питанням, що робити далі з «Укртрансгазом», натякаючи на продаж іноземному інвестору. І вчора Коболев підтвердив це на ток-шоу.

Заспокоює одне, колеги, що рішення про створення так званого консорціуму Коболева має прийматися у цій залі. І я хочу зараз сказати тим, хто стоїть за цими горе-менеджерами: таке рішення не пройде! Це наш обов'язок.

Проте, колеги, як нам сьогодні, на початку опалювального сезону, захистити українців? Вихід один – мораторій на відключення споживачів в опалювальний період. І я прошу комітет завтра підтримати проект постанови [№ 8108](#). Якщо рішення буде позитивним, прошу в четвер підтримати проект постанови і в залі, щоб захистити український народ від відключення енергоносіїв під час морозу. Дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Ярославе.

Шановні колеги, дозвольте поінформувати вас, що до президії надійшло дві заяви на перерву від фракцій «Об'єднання «Самопоміч» та Радикальної партії Олега Ляшка. Проте наші колеги готові замінити перерву на виступ.

Запрошую до слова пана Семенуху. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Шановна пані головуєча! Уряд подав проект Державного бюджету України на 2019 рік, і вже перший аналіз цього документа свідчить про критично низький рівень бюджетного процесу і про те, що уряд так і не зробив жодних системних висновків з попередніх бюджетних процесів. Представники уряду часто вихваляються, що бюджет 2019 року зросте до

трильйона гривень. Це справді більше на 10 відсотків, ніж у поточному році. Однак якщо подивитися на рівень інфляції, який закладається тим самим урядом, близько 9 відсотків, очевидно, що бюджет у найкращому разі зросте на рівень інфляції.

Також виникає чимало запитань щодо окремих складових дохідної частини. Зверніть увагу, що парламенту знову пропонується передбачити в дохідній частині 17 мільярдів гривень від приватизації. Це майже така сама цифра, як подавали уряди Яценюка і Гройсмана у попередні роки. Але виконання цього показника поточного року становить близько 50 мільйонів при плані у 21 мільярд гривень.

Фракція «Об'єднання «Самопоміч» також не побачила у дохідній частині бюджету десятків мільярдів гривень, анонсованих Гройсманом як одержані від боротьби з контрабандою на українській митниці.

Не менший подив викликає і видаткова частина державного бюджету. Перше запитання: чому уряд пропонує збільшувати видаткову частину більше, ніж дохідну частину? З якою метою уряд пропонує збільшити дефіцит державного бюджету в рік виборів вдвічі?

Друге. Уряд, прикриваючись війною, вперто продовжує розбудовувати поліцейську державу. А як по-іншому це назвати? Видатки на МВС пропонується збільшити на 25 відсотків, до майже рекордних 82 мільярдів гривень, видатки на СБУ – майже на чверть, до 9,5 мільярда гривень.

Тут часто кажуть про піклування про армію, про солдата. Але якщо подивитися на реальні показники фінансування саме солдата, то картина зовсім протилежна. Нериторичне запитання: чому уряд не пропонує збільшити фінансування на придбання житла військово-службовцям? Воно навіть зменшиться проти поточного року.

І тепер ключове запитання: за чий рахунок цей банкет? Безумовно, за рахунок платників податків. Зменшується фінансування субсидій з 71 до 55 мільярдів гривень. Це при тому, що представники уряду постійно анонсують підвищення тарифів на газ. Тобто фінансування субсидій, щонайменше, мало б не зменшуватися. Уряд чинить зовсім навпаки.

Критичною залишається ситуація із заробітними платами у сферах освіти та охорони здоров'я. На сьогодні зарплата медичного працівника є принизливою, однією з найнижчих серед усіх галузей. З фінансуванням заробітних плат освітян критична ситуація склалася

вже цього року. Якщо нічого не робити, якщо уряд не зробить жодних змін, уже в листопаді можемо очікувати затримок з виплатою зарплати освітянам, адже на сьогодні уряд недофінансовує 4,2 мільярда гривень.

Фракція «Об'єднання «Самопоміч» згідно з Регламентом подала пропозиції до законопроекту «Про Державний бюджет України на 2019 рік»...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 30 секунд, завершуйте.

СЕМЕНУХА Р.С. Ми вимагаємо від уряду: привести у відповідність з реаліями дохідну частину бюджету; припинити прикриватися війною і зменшити видатки на поліцейську державу, на внутрішню армію; спрямувати кошти на стимулювання розвитку економіки, на збільшення заробітних плат лікарям і освітянам; забезпечити соціальні гарантії тим, хто насправді їх потребує. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Шановні колеги! До президії надійшла ще одна заява на перерву від фракцій «Народний фронт» і «Блок Петра Порошенка». Фракції готові замінити перерву на виступ.

Слово надається представникові Президента України у Верховній Раді України Ірині Луценко. Пані Ірино, запрошуємо вас до слова, будь ласка.

ЛУЦЕНКО І.С., *представник Президента України у Верховній Раді України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні виборці! Шановні українці! З вуст попередніх промовців прозвучало, що майбутні президенти, які прийдуть до влади, яких обере український народ, ліквідують НАК «Нафтогаз України» як посередника при продажу газу.

Шановні виборці! Я хочу внести деякі корективи в ці формулювання. Диявол криється в деталях. Основним видом діяльності НАК «Нафтогаз України» є транспортування газу. Хочу вам нагадати, що відбувається транспортування російського газу на європейську територію.

Щороку Україна отримує прибутки від транспортування газу. Буквально за ці чотири роки, відколи Президентом України став Петро Олексійович Порошенко, «Нафтогаз України» перестав бути збитковою організацією. На сьогодні компанія «Нафтогаз України» накопичила близько 50 мільярдів боргу, частка якого лежить на кожному українцеві. Це відбулося за попередніх урядів, які працювали у 2008, 2009, 2010, 2011 і 2012 роках.

Але диявол криється не тільки в цих деталях. Диявол криється в тому, що 4,6 мільярда доларів виграно «Нафтогазом України» у Стокгольмському арбітражі. НАК «Нафтогаз України» подала позов на 12 мільярдів гривень на користь України за транзит, недоплачені Російською Федерацією за попередні контракти, які були укладені. І вона таки доплатить, бо ми виграємо цей арбітраж.

Крім того, якщо Російська Федерація, зокрема російський «Газпром», не сплатить ці 4,6 мільярда доларів українському народу, вкрадені попередніми урядами, які були в Україні, тоді буде арештовано майно, зокрема і частина корпоративних прав «Північного потоку-2». А що таке «Північний потік-2» для України? Доки російський газ буде транзитом іти через українську територію, доти Путін не посміє бомбити українську територію. Не буде Алеппо, не буде біженців, не буде смертей.

Тому заяви про ліквідацію НАК «Нафтогаз України» – це заяви про економічне і безпекове знищення України, про повноцінну війну, про злидні. Якщо буде ліквідовано «Нафтогаз України», ми не зможемо підвищити мінімальну заробітну плату, ми не зможемо на 37 відсотків підвищити зарплату нашим військовослужбовцям, нашим офіцерам, нашим хлопцям, які стоять на сході, ми не зможемо утримувати армію, яка стримує Путіна, не дає бомбити українські території і знищувати їх. Не буде безкоштовних ліків, не буде екстреної медицини, не буде додаткових коштів...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 30 секунд, завершуйте.

Я дуже прошу всіх з повагою ставитися до промовця, бо ми вперше бачимо, що промовця перебивають і перекикують з перших рядів. Тут всі рівні. Будь ласка, прошу поважати промовця.

ЛУЦЕНКО І.С. Шановні виборці! Заяви про ліквідацію НАК «Нафтогаз України» – це старий-новий курс. Це повернення під вплив Російської Федерації. Це злидні, це знову збільшення боргів, які поставили весь український народ в залежність від попередніх урядів. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановні колеги.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Переходимо до розгляду питань порядку денного. Я хочу попередити, що спочатку маємо розглянути блок другого читання. Перший законопроект об'єднуючий, є лише одна відхилена поправка, тому я прошу всіх народних депутатів зайти до залу. Голови фракцій, запросіть депутатів до залу. Голосування відбудеться швидко, бо тільки одна відхилена поправка. Я прошу всіх голів фракцій запросити депутатів до залу.

Отже, розпочинаємо розгляд проекту Закону «Про внесення зміни до статті 1 Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» щодо визнання дітей журналістів, які загинули або яким встановлено інвалідність І групи у зв'язку з виконанням професійних обов'язків, дітьми, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки» ([№ 7537](#)) у другому читанні. Запрошую до доповіді першого заступника голови Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму Миколу Романовича Величковича. Прошу.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»).* Шановні колеги! Під час розгляду законопроекту в першому читанні у сесійній залі народні депутати України запропонували розширити перелік категорій дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, тобто мають право на оздоровлення за рахунок бюджетних коштів. Члени комітету на своєму засіданні підтримали цю пропозицію своїх колег.

Отже, ми пропонуємо доповнити перелік категорій дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, не лише дітьми журналістів, які загинули у зв'язку з виконанням професійних обов'язків або яким встановлено інвалідність I групи у зв'язку з виконанням професійних обов'язків, а й дітьми, одному з батьків яких встановлено інвалідність I або II групи. Держава не має права дискримінувати дітей залежно від того, за яких обставин їхні батьки отримали інвалідність. Зазначена пропозиція підтримана Міністерством соціальної політики та Міністерством фінансів.

З урахуванням правил законотворчої техніки також пропонується викласти в новій редакції, а не вносити зміни, абзац чотирнадцятий частини першої статті 1 Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей». При цьому всі зміни до чинної редакції виділені жирним шрифтом, щоб у вас була можливість ознайомитися з цими змінами, запропонованими у законопроектах, які є на сайті.

До законопроекту надійшло вісім поправок. Комітет пропонує врахувати чотири, відхилити одну і частково врахувати три поправки. Просимо підтримати.

Шановні колеги, дітям байдуже, якої ми політичної орієнтації, до яких партій чи фракцій належимо. Тому прошу всі фракції, всіх депутатів підтримати цей законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Миколо Романовичу.

Отже, я ще раз закликаю всіх народних депутатів повернутися до залу, приготуватися до голосування. Не виходьте із залу, а навпаки, заходьте. Я називатиму поправки, які відхилені.

Відхилена лишень поправка 5. Автори не наполягають. Усі інші поправки враховані комітетом, і ми можемо переходити до прийняття рішення.

Колеги, прошу займати робочі місця, ми переходимо до прийняття рішення. Колеги в ложах, поверніться до залу, щоб потім не доводилося по кілька разів запрошувати до залу народних депутатів.

Отже, я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення зміни до статті 1 Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» щодо визнання дітей журналістів, які загинули або яким встановлено інвалідність I групи у зв'язку з виконанням професійних обов'язків, дітьми, які потребують особливої соціальної уваги та

підтримки» (№ 7537) за пропозицією комітету для прийняття у другому читанні і в цілому. Голосуємо. Прошу підтримати.

«За» – 222.

Рішення не прийнято.

Не встигли. Треба вчасно приходити на робочі місця. Я поставлю про повернення. Прошу всіх зайняти робочі місця, не мандрувати по залу під час голосування. Отже, перше голосування – про повернення, а потім – про прийняття як закону.

Отже, ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду законопроекту № 7537. Прошу підтримати повернення до розгляду законопроекту. Прошу голосувати. Голосуємо уважно!

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Тепер ставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту № 7537 у другому читанні і в цілому. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Дозвольте поінформувати вас, що сьогодні відбувається надзвичайно важлива сесія Парламентської асамблеї ОБСЄ. Наші колеги Артур Герасимов, Тетяна Острікова, Нестор Шуфрич і Сергій Кудлаєнко перебувають у відрядженні... (*Шум у залі*). Значить, вона сьогодні відправиться. Шановні колеги, з 2 по 6 жовтня відбувається сесія Парламентської асамблеї ОБСЄ в Бішкеку. Наші колеги Герасимов, Острікова, Шуфрич і Кудлаєнко делеговані на неї парламентом України. Це перше.

Друге. Дуже хотілося б пам'ятати, що ми всі рівні, і не перекикувати одне одного залежно від своїх симпатій чи антипатій до того чи іншого депутата.

Дуже дякуємо за розуміння.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, переходимо до наступного питання – проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України у зв'язку з ратифікацією Третього додаткового протоколу та Четвертого додаткового протоколу до Європейської конвенції про видачу правопорушників» ([№ 6149](#)). Запрошую до доповіді голову Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Андрія Анатолійовича Кожем'якіна. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., *голова Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановний головуєчий! Шановні колеги! Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності підготував для розгляду у другому читанні проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України у зв'язку з ратифікацією Третього додаткового протоколу та Четвертого додаткового протоколу до Європейської конвенції про видачу правопорушників» ([№ 6149](#)).

Законопроектом пропонується внести зміни до глави 44 «Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція)» розділу IX «Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження», а також до статті 208 «Затримання уповноваженою службовою особою» Кримінального процесуального кодексу України та викласти в новій редакції статтю 588 «Спрощений порядок видачі осіб з України». Зміни спрямовані на імплементацію в законодавство України положень Третього та Четвертого додаткових протоколів до Європейської конвенції про видачу правопорушників і вдосконалення існуючої процедури екстрадиції з України правопорушників, які розшуковуються компетентними органами іноземної держави для проведення розслідування у кримінальній справі або виконання вироку.

У разі прийняття закону особа отримає право просити про застосування стосовно неї спрощеного порядку видачі одразу після затримання у зв'язку з перебуванням у міжнародному розшуку, не очікуючи надходження формального запиту про екстрадицію. Це дасть можливість скоротити строки перебування такої особи під

вартою на території України з метою її екстрадиції іншій державі та вивести практику застосування екстрадиції на європейський рівень.

За час підготовки проекту до другого читання надійшло лише вісім поправок, усі вони враховані, запропоновані зміни відпрацьовані та узгоджені з Міністерством юстиції та Адміністрацією Президента України. Остаточний текст законопроекту – перед вами, у правій колонці порівняльної таблиці.

Комітет рекомендує прийняти законопроект у другому читанні і в цілому як закон з подальшим техніко-юридичним доопрацюванням. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, колеги, майже немає відхилених поправок, ми зараз перейдемо до голосування, тому я прошу всіх заходити до залу, займати робочі місця, щоб потім ми не поверталися до голосувань. Я буду зачитувати поправки, які були відхилені.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А. Немає відхилених.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усі поправки враховані. Дякую, пане Андрію.

Отже, всі правки враховані, комітет провів якісну, системну роботу. Таким чином, ми маємо змогу переходити до прийняття рішення. Я прошу всіх займати свої робочі місця. Колеги, ми вже переходимо до голосування, поверніться до залу. Готові, так?

Отже, я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України у зв'язку з ратифікацією Третього додаткового протоколу та Четвертого додаткового протоколу до Європейської конвенції про видачу правопорушників» (№ 6149) за пропозицією комітету для прийняття у другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги, уважно та відповідально.

«За» – 199.

Рішення не прийнято.

Не встигли, я поставлю на повернення. Прошу всіх запросити до залу.

По фракціях і групах покажіть.

«Блок Петра Порошенка» – 87, «Народний фронт» – 55, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 15, Радикальної партії – 10, «Батьківщина» – 14, «Воля народу» – 1, «Партія «Відродження» – 0, позафракційні – 17.

Подивіться, кого немає, запросіть до залу. Я поставлю пропозицію про повернення. Прошу зайти до залу і зайняти свої робочі місця.

Отже, я ставлю на голосування пропозицію повернутися до голосування за законопроект № 6149. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо за повернення. Прошу підтримати.

«За» – 208.

Рішення не прийнято.

Колеги, я ще раз поставлю. Якщо не буде голосів, законопроект буде відхилено. Отже, прошу запросити депутатів до залу. Не виходьте із залу, а навпаки, заходьте до залу. Колеги, прошу сконцентруватися! Це президентський законопроект, тому я закликаю всіх максимально змобілізуватися. Прошу всіх взяти участь у голосуванні.

Отже, я ще раз ставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду. Прошу підтримати пропозицію про повернення до розгляду законопроекту № 6149. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги, важливий кожен голос. Прошу підтримати.

«За» – 214.

Рішення не прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 89, «Народний фронт» – 58, «Опозиційний блок» – 1, «Самопоміч» – 16, Радикальної партії – 13, «Батьківщина» – 12, «Воля народу» – 4, «Партія «Відродження» – 1, позафракційні – 20.

Отже, колеги, поставлю ще раз, втретє. Не буде голосів – законопроект буде відхилено.

Голова комітету Андрій Кожем'якін. Будь ласка, 1 хвилина. І прошу голів фракцій використати цю хвилину, щоб запросити депутатів до залу і приготуватися до голосування. Заходьте до залу, будь ласка, не виходьте, колеги. Це президентський законопроект.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А. Шановні колеги, я хотів би пояснити, можливо, хтось не розуміє. Мова йде про те, що людину спіймали десь

за кордоном, її затримали. Можливо, ця особа невинна, можливо, винна, можливо, була в розшуку, можливо, помилково була оголошена в розшук. Приєднання до протоколу дає право громадянину України, будучи в будь-якій в'язниці за кордоном, не чекаючи, доки прокуратура, Мін'юст надішлють запит, які, можливо, і не будуть цього робити, звернутися і самому повернутися в Україну. А тут його можуть амністувати, і він вийде на волю. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую голові комітету, він ще раз пояснив значення і суть цього законопроекту. Я переконаний, що ми маємо його спільно підтримати. Колеги, зараз кожний голос важливий. Тому я прошу зайняти робочі місця, прошу приготуватися.

Отже, ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду законопроекту № 6149. Наголошую, кожний голос має значення під час голосування. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Колеги, голосуємо уважно і відповідально.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Колеги, до мене звернулися дві фракції, щоб я ще раз поставив на голосування, але це буде в заключний раз. Я не можу зрозуміти, чому деякі народні депутати не підтримують цього законопроекту. По фракціях покажіть, будь ласка.

Отже, колеги, займіть робочі місця. Законопроект спрямований на захист українських громадян, які можуть перебувати за ґратами за кордоном. Це захист Українською державою українських громадян. Я не розумію логіки тих, хто не голосує. Будь ласка, займайте робочі місця. Колеги в ложах, ви встигаєте проголосувати?

Я ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду законопроекту № 6149. Прошу всіх уважно взяти участь у голосуванні і підтримати. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Колеги, голосуємо уважно.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Повернулися. Тепер я ставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту № 6149 у другому читанні і в цілому з техніко-юридичними правками. Колеги, прошу всіх уважно голосувати.

Прошу підтримати. Прошу голосувати. Колеги, кожний голос важливий. Голосуємо!

«За» – 230.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Колеги, не розходьтєся, у нас законопроекти до другого читання дуже короткі.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення офіційної публікації законів України та інших нормативно-правових актів» ([№ 6518](#)).

Це прохання Апарату Верховної Ради України. Якщо ми цей законопроект не приймемо, у нас не буде можливості публікувати законодавчі акти в «Голосі України», оскільки він просто втратить чинність, відповідно, законодавчий процес в Україні буде обірвано. Це треба врегулювати законодавчо, тому я звертаюся до всіх: це питання поза політикою, це питання функціонування Верховної Ради України і взагалі процедури прийняття державних рішень.

Запрошую до слова доповідача – першого заступника голови Комітету з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України Павла Васильовича Пинзеника. Будь ласка.

ПИНЗЕНИК П.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний Голово! Шановні колеги! Комітет на своєму засіданні 19 вересня розглянув пропозиції народних депутатів України Пташник, Сюмар, Шверка, Алексеєва, Левченка, Недави, які надійшли до прийнятого 5 липня за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення офіційної публікації законів України та інших нормативно-правових актів» ([№ 6518](#)). Розглянуто 16 поправок, шість з них враховано, редакційно враховано одну. Інші поправки, які по суті і змісту повторювали підтримані пропозиції, комітетом відхилені.

З урахуванням підтриманих комітетом пропозицій в законопроекті розмежовуються поняття «опублікування» і «оприлюднення» законів та інших нормативно-правових актів.

Офіційне опублікування прийнятих Верховною Радою України законів, постанов, інших актів здійснюється відповідно до цього законопроекту в газеті «Голос України» та «Відомостях Верховної Ради України», а актів Кабінету Міністрів – у газеті «Урядовий кур'єр» та «Офіційному віснику».

Оприлюднення таких актів здійснюється також на офіційних сайтах Верховної Ради України і Кабінету Міністрів України відповідно.

Доведення до відома населення прийнятих актів після їх офіційного опублікування відбувається шляхом висвітлення аудіовізуальними засобами масової інформації, оприлюднення на офіційних вебсайтах органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також в інший спосіб, визначений законом.

Крім того, згідно з пунктом 4 частини першої статті 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» комітетом враховані деякі редакційні уточнення до тексту законопроекту. Порівняльну таблицю завізовано Головним юридичним управлінням і Редакційним управлінням Головного управління документального забезпечення Апарату Верховної Ради України без зауважень.

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 123 Регламенту комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді за результатами розгляду у другому читанні прийняти законопроект у другому читанні і в цілому. Просимо підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, переходимо до розгляду поправок, я буду зачитувати відхилені.

Поправка 1. Не наполягає.

Поправка 3. Не наполягає.

Поправка 4. Пташник наполягає. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

ПТАШНИК В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).

Шановні колеги! Я не наполягатиму на підтриманні моїх поправок, хочу лише звернути увагу працівників секретаріату регламентного комітету і сам регламентний комітет на неправильне обґрунтування моїх поправок у порівняльній таблиці.

Мої поправки були спрямовані виключно на те, щоб розмежувати процедури офіційного оприлюднення актів і доведення їх до відома всього населення. Своїми поправками я хотіла запровадити чітку етапність, щоб не було різного тлумачення, коли спочатку акт доводиться до відома, а потім здійснюється його офіційне оприлюднення. Враховуючи те, що поправки інших народних депутатів враховані, гадаю, цей ризик вже нівельовано. Тому я також пропоную підтримати законопроект у цілому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Павле, будете коментувати?

ПИНЗЕНИК П.В. Немає потреби.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає потреби.

Поправка 7. Вікторії Сюмар увімкніть мікрофон, будь ласка.

СЮМАР В.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, я теж не наполягатиму на поправках. Хочу просто, щоб ми були свідомі щодо цього законопроекту. Ніщо не загрожує офіційному опублікуванню актів Верховної Ради. Якби ми створили бюлетень, як це передбачено реформуванням, то прекрасно друкували б там наші акти і навіть свої статті писали б. Насправді ми хочемо зберегти трудові колективи, тобто тих 70-80 журналістів, які працюють сьогодні в «Голосі України» та «Урядовому кур'єрі». Благородна мета, напевно.

Однак все-таки прошу вас, шановні колеги, використовувати «Голос України» для публікування статей про парламентську роботу. Бо якщо ви це видання читаєте, то знаєте, що там пишуть про що завгодно, крім аналізу законопроектів, які ми тут розглядаємо, або прийнятих законів, або дуже багатьох важливих речей. Тому якщо ми

залишаємо «Голос України» газетою, закликаю вас все-таки попрацювати над тим, щоб вона була якісним виданням, щоб це не соромно було бодай читати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Поправка 9. Не наполягає.

Поправка 10. Не наполягає.

Поправка 13. Не наполягає.

Колеги, таким чином, ми завершили обговорення поправок і можемо переходити до прийняття рішення.

Я ще раз наголошую, що до мене звернулося Головне юридичне управління із застереженнями, які я озвучив з трибуни. Йдеться про те, що може бути обірваний законодавчий процес – процес оприлюднення законів. Я просто повторюю позицію Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України, яке протягом десятків років забезпечує безперебійне функціонування законодавчого процесу. Тому я переконаний, що є необхідність підтримати цей проект закону.

Переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх зайняти робочі місця і приготуватися до голосування. Колеги, я прошу всіх зайти до залу, прошу голів фракцій запросити депутатів до залу.

Я ставлю на голосування пропозицію про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення офіційної публікації законів України та інших нормативно-правових актів» (№ 6518). Колеги, прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Колеги, хочу вам нагадати, що на Погоджувальній раді за пропозицією фракцій і комітетів ми прийняли рішення, щоб не в середу, а сьогодні розглянути проект Постанови Верховної Ради України «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з ситуацією, що склалася в Парламентській Асамблеї Ради Європи». Для того щоб

розглянути її сьогодні, нам необхідно включити її до порядку денного сесії. Тому я прошу всіх зараз приготуватися до включення до порядку денного сесії.

Було запропоновано включити до порядку денного сесії два проекти постанов. Зараз я поставлю їх на голосування, прошу уважно брати участь у голосуванні.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії для прийняття рішення сьогодні проекту Постанови Верховної Ради України «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з ситуацією, що склалася в Парламентській Асамблеї Ради Європи» ([№ 9089](#)). Колеги, я прошу всіх підтримати включення до порядку денного сесії для прийняття рішення. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги!

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Очевидно, не всі зорієнтувалися.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 80, «Народний фронт» – 63, «Опозиційний блок» – 1, «Самопоміч» – 15, Радикальної партії – 16, «Батьківщина» – 14, «Воля народу» – 5, «Партія «Відродження» – 3.

Колеги, наша професійна делегація потребує підтримки Верховної Ради України. Вже низка країн виступили з підтримкою України у зв'язку з ситуацією, що склалася в ПАРЄ. Необхідно рішення Верховної Ради України. Під час таких голосувань я прошу бути на місцях і голосувати відповідально та злагоджено. Будь ласка, займіть робочі місця, не виходьте із залу!

Отже, я ще раз ставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного сесії для прийняття рішення сьогодні проект Постанови Верховної Ради України «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з ситуацією, що склалася в Парламентській Асамблеї Ради Європи» ([№ 9089](#)). Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Наступний проект постанови для включення до порядку денного. Було прохання очільника Комітету з питань науки і освіти Олександра Співаковського включити до порядку денного сесії проект Постанови Верховної Ради України «Про внесення змін до Постанови Верховної

Ради України «Про встановлення іменних стипендій Верховної Ради України студентам вищих навчальних закладів» щодо збільшення розміру іменних стипендій Верховної Ради України» ([№ 9101](#)). Колеги, це тільки включення до порядку денного. Прошу проголосувати. Прошу підтримати проект постанови № 9101 для підтримки талановитих студентів. Прошу проголосувати. Прошу підтримати включення до порядку денного. Голосуємо, підтримуємо!

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Ми домовимося, коли поставимо на розгляд.

А зараз ми переходимо до розгляду проекту Постанови Верховної Ради України «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з ситуацією, що склалася в Парламентській Асамблеї Ради Європи» ([№ 9089](#)).

Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 174.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата України Володимира Ігоревича Ар'єва. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (одномандатний виборчий округ № 218, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). У 1996 році Україна вступила до Ради Європи і взяла на себе зобов'язання дотримуватися принципів цієї організації. Для того щоб держави, які вступають до Ради Європи, відповідали принципам цієї організації, у Парламентській Асамблеї і в Комітеті міністрів створені наглядові органи, які стежать за тим, щоб держава відповідала критеріям.

Однак нині ми опинилися в ситуації, коли треба рятувати саму Раду Європи, щоб вона не пішла проти власних принципів. Я кажу про спробу повернути до Парламентської Асамблеї Ради Європи російську делегацію, незважаючи на невиконання Росією жодних умов, жодних резолюцій. Більше 10 резолюцій ухвалені ПАРЄ за останні чотири

роки. Росія вдалася до відвертого шантажу Ради Європи, припинивши фінансування, яке становить 7 відсотків бюджету цієї міжнародної організації. На жаль, всі спроби домовитися про те, щоб компенсувати ці витрати, не дали результату, оскільки Росія має дуже потужного друга в особі Генерального секретаря Ради Європи Турбйорна Ягланда, який всіма силами намагається повернути Росію.

Шановні колеги, п'ять фракцій підписали проект постанови, Комітет у закордонних справах її підтримав. Сейм Литовської Республіки за аналогічний документ проголосував минулого тижня. Я закликаю вас підтримати заяву, щоб санкції проти Росії не були скасовані, щоб Рада Європи не стала тим слабким місцем...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 1 хвилина, завершуйте.

АР'ЄВ В.І. Щоб Рада Європи не стала тим слабким місцем, з якого почнеться скасування санкцій проти Російської Федерації, я думаю, ми маємо показати нашу тверду позицію.

Ми маємо чітко сказати, що Рада Європи не повинна змінювати свої принципи за гроші і йти проти своїх документів, проти власних рішень. Інакше вона втратить силу і повагу, яка допомагала Україні й іншим країнам розвиватися, здійснювати реформи і просуватися вперед на трьох китах, на яких стоїть Рада Європи, – демократія, верховенство права і права людини.

Вважаю, ми всі сьогодні несемо за це відповідальність, і я вдячний усім народним депутатам, які підтримали цей проект постанови. Це п'ять фракцій – «Блок Петра Порошенка», «Народний фронт», Радикальної партії Олега Ляшка, «Батьківщина», «Самопоміч», – а також позафракційні...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Володимире. Нагадаю, що Володимир Ар'єв – не лише співавтор проекту постанови, а й голова нашої делегації в Парламентській Асамблеї Ради Європи.

Запрошуємо до слова співдоповідача – голову Комітету у закордонних справах Ганну Гопко.

ГОПКО Г.М., голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Доброго дня, шановні колеги! Просимо підтримати рішення комітету, який на своєму засіданні 18 вересня цього року розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з ситуацією, що склалася в Парламентській Асамблеї Ради Європи» і одноголосно рекомендував його до прийняття Верховною Радою України.

Запропонований проект постанови спрямований на привернення уваги керівництва та членів парламентів держав – членів Ради Європи до ситуації, що склалася в Парламентській Асамблеї Ради Європи у зв'язку з невиконанням одним із членів резолюцій, ухвалених ПАРЄ, та намаганням внести зміни до правил процедури ПАРЄ. Фактично, Росія без виконання жодної резолюції хоче повернутися до Парламентської Асамблеї Ради Європи.

Запропоновані зміни до правил процедури ПАРЄ є неприпустимими, оскільки містять положення, які дозволяють державам-членам не виконувати зобов'язань, взятих при вступі до Ради Європи, без наслідків для їхніх національних делегацій. Очевидно, що такі зміни відкриють двері Парламентської Асамблеї для постійної делегації Російської Федерації та стануть свідченням того, що ПАРЄ дозволяє не виконувати свої рішення одному з членів Ради Європи.

Цілком реально, що ці зміни до правил процедури ПАРЄ напередодні 70-ї річниці можуть поставити під сумнів авторитетність цієї організації і засвідчити її готовність закривати очі на порушення прав людини в Росії, на невиконання Росією своїх зобов'язань, зокрема в рамках Ради Європи.

Тому прошу підтримати рішення комітету ухвалити заяву Верховної Ради України і докласти максимум зусиль для того, щоб висловити позицію парламенту України щодо неприпустимості внесення згаданих змін до правил процедури ПАРЄ. Принагідно хочу подякувати представникам різних фракцій, позафракційним за те, що вони докладають дуже багато зусиль у рамках парламентської дипломатії для відстоювання інтересів України. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановна пані Ганно.

Шановні колеги, я прошу записатися на обговорення проекту Постанови Верховної Ради України «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з ситуацією, що склалася в Парламентській Асамблеї Ради Європи».

Пан Олег Ляшко, який також є не лише лідером Радикальної партії і фракції, а й делегатом у Парламентській Асамблеї Ради Європи. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Цього року, 30 вересня, виповнилося 80 років з часу мюнхенської змови, коли тодішні лідери Великобританії, Франції, Німеччини розчленували Чехословаччину, німці анексували Судети. У цей час чехословацький президент Бенеш сидів у приймальні Гітлера і чекав, коли сильні світу цього вирішать долю його країни. Тоді була можливість зупинити війну. Саме розчленування Чехословаччини, мюнхенська змова стала початком краху миру в Європі, початком великої війни, за яку українці заплатили 10 мільйонів життів своїх дідусів, бабусь, ненароджених наших дітей. Бо коли 1938 року можна було зупинити Гітлера, з ним домовлялися.

Сьогодні Парламентська Асамблея Ради Європи і Рада Європи, ця поважна міжнародна організація, фактично, на порозі ціннісного і цивілізаційного краху, коли в обмін на внесок, фактично, на хабар Росії, вони хочуть розтоптати принципи, на яких створювалася Рада Європи, і повернути агресора до кола цивілізованих країн.

Донбас окупований, Крим окупований, щодня гинуть наші мирні громадяни, військовослужбовці. А старенька Європа, як і 80 років тому, закриває на це очі, бо їй треба гроші, їй треба норкові шуби, їй треба газ, їй треба алмази якутські абощо.

Тому я стверджую, що генетична хвороба мюнхенської змови не лише не подолана, ми стоїмо на порозі рецидиву. І 8 жовтня на сесії ПАРЄ може бути прийнято це ганебне рішення – повернення Росії до Європи, до ПАРЄ. Це крах самої ПАРЄ і Ради Європи, крах тих цінностей, на основі яких створювалася ця поважна організація. Ми маємо зупинити наших колег...

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, 30 секунд.

ЛЯШКО О.В. Ми маємо зупинити наших шановних європейських колег від цього необачного ганебного, принизливого кроку, який дуже дорого коштуватиме – мир у Європі, цілісність Європи, повага до прав людини, до міжнародного права, до загальноновизнаних кордонів.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від фракції «Народний фронт» – Сергій Висоцький. Він передає слово своєму колезі Леоніду Ємцю, який так само є делегатом українського парламенту в Парламентській Асамблеї Ради Європи. Просимо вас, пане Леоніде.

ЄМЕЦЬ Л.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 221, м. Київ, політична партія «Народний фронт»).* Фракція «Народний фронт», делегат Парламентської Асамблеї Ради Європи від Верховної Ради України, від українського народу. Шановні колеги! Свого часу Парламентська Асамблея Ради Європи, ґрунтуючись на принципі верховенства права, за яким жодний суб'єкт не може мати більше прав, ніж інший... Незалежно від того, наскільки великою країною є цей суб'єкт, скільки зброї, у тому числі ядерної, він має, він не може бути вищим у правах, ніж будь-який інший суб'єкт цієї дуже поважної організації – Ради Європи.

На підставі цих принципів Парламентська Асамблея Ради Європи, у тому числі за пропозицією нашої делегації, запровадила ряд санкцій проти Російської Федерації у зв'язку з порушенням принципів і ціннісних засад, на яких ґрунтується Рада Європи, зокрема за окупацію Криму, за воєнні дії, які сьогодні ведуться на Донбасі.

Саме резолюцією Парламентської Асамблеї Ради Європи визнано, що Росія є відповідальною за нищення прав і свобод людини на окупованих територіях, за неможливість України захистити своїх людей, які є українськими громадянами і перебувають на території Української держави. Через це проти Росії були застосовані серйозні санкції: їм заборонено бути в керівних органах, заборонено мати право голосу, заборонено брати участь в обранні керівних посад, у тому числі до Європейського суду з прав людини.

Звичайно, після цього Росія задіяла максимум своїх зусиль, а вона має вагому фінансову складову, для того щоб переконувати не делегатів, а керівництво Ради Європи, що санкції проти Росії мають бути скасовані. Генеральний секретар Ради Європи пан Ягланд постійно заявляє про те, що Рада Європи втрачає серйозну фінансову підтримку Російської Федерації. Проте ми та інші делегати Парламентської Асамблеї заявляли і заявляємо, що не можуть гроші, не може фінансова підтримка переважити верховенство права, цивілізаційні цінності, які формують Раду Європи.

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, будь ласка, 30 секунд.

СМЕЦЬ Л.О. Ряд держав уже зробили серйозні заяви з цього приводу. Україна як найбільш заінтересована сторона має негайно прийняти відповідну постанову, до чого я вас, шановні колеги, і закликаю. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего.

Марія Іонова представить позицію фракції «Блок Петра Порошенка». Пані Марія також є співавтором проекту постанови і членом делегації в ПАРЄ.

ІОНОВА М.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні колеги! Наша делегація має постійно нагадувати всім членам Ради Європи про основні принципи. Ми маємо постійно нагадувати про те, що прийнято десяток резолюцій Парламентської Асамблеї Ради Європи, в яких говориться, що Російська Федерація порушує кордони держави – члена Ради Європи, що Російська Федерація утримує бранців і заручників, анексувала Крим. Ми постійно говоримо про зниклих безвісти, що люди зникають у Криму, що знищується кримськотатарська спадщина ЮНЕСКО. Тобто ми постійно нагадуємо про злочини, які скоює Російська Федерація на території України.

На жаль, дійсно, Генеральний секретар постійно шукає шляхи повернення Російської Федерації до Ради Європи. Ми їх через двері – вони у вікно. Тобто щоразу йде боротьба саме за основоположні цінності Парламентської Асамблеї Ради Європи.

Тому ми просимо вас підтримати цю заяву, для того щоб інші члени Парламентської Асамблеї Ради Європи також зрозуміли, що зараз – час Х, і визначилися, чи вони за принципи, чи за фінансування. І якщо за фінансування, якщо 10 мільйонів євро – це і є ціна людських життів, які ми втрачаємо зараз, наших воїнів і нашого цивільного населення на тимчасово окупованих територіях, то значить, основна європейська цінність – це не життя людини.

Хочу також сказати, що ми щоразу говоримо Ягланду про журналістів, які є бранцями, які зникають у Криму, в Донецьку. Ми знову і знову будемо говорити про злочини, які чинить Російська Федерація, про те, що вона поводить як терорист. Будемо нагадувати про це всьому світові. Я дуже прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Позицію фракції «Об'єднання «Самопоміч» представить Олена Сотник, також член нашої делегації в ПАРЄ. Просимо, пані Олено.

СОТНИК О.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую, пані головуюча. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Для всіх очевидно, що Росію дуже сильно дратує Парламентська Асамблея Ради Європи. Чотири роки тому ця міжнародна організація першою назвала війну війною, першою назвала агресора агресором. І очевидно, що їм це дуже не подобається, тому вони задіяли максимум ресурсу для того, щоб підірвати авторитет цієї організації і розколоти її зсередини.

Чотири роки парламентарії української делегації з мінімальними ресурсами і мінімальними можливостями утримували коаліцію разом з нашими партнерами з балтійських країн, з північних країн, Німеччиною, Францією та іншими. На сьогодні, на превеликий жаль, ця коаліція розкололася, вона нестабільна, і Росія дуже активно це використовує.

Колеги, ми до вас звертаємося, для того щоб ви підтримали цю заяву. Не для української делегації. Українська делегація зробить все від неї залежне, щоб втримати ці позиції. Ми закликаємо вас підтримати заяву, для того щоб переконати наших колег, що вони

приймають абсолютно хибне рішення. Іноді Європа допомагала Україні. Сьогодні Україна має допомогти Європі, вона має розкрити очі Європі і пояснити, що це недалекоглядне рішення може знищити в майбутньому всю систему захисту прав людини.

А я нагадаю, що Росії дуже вигідно знищити не лише Парламентську Асамблею, а й Європейський суд з прав людини, який постійно нагадує Російській Федерації, що вона є недемократичною, що вона порушує права людини, що вона ігнорує всі можливі міжнародні стандарти. Це їм теж не потрібно. Європа, на превеликий жаль, цього не враховує і хоче повернути цю країну до діалогу. Проте діалог з агресором, який розв'язав війну, не можливий...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Батьківщини» – Сергій Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Позиція «Батьківщини» послідовна, як і протягом всіх років участі наших представників у Парламентській Асамблеї Ради Європи. Але зараз настав момент, коли від нашого парламенту, фактично, залежить доля Парламентської Асамблеї Ради Європи. І те доручення, яке парламент України дасть українській делегації, фактично, буде позицією України поруч з позицією інших країн, які активно нас підтримують.

Для нас є найважливіший момент у Парламентській Асамблеї Ради Європи – збереження санкцій, які Рада Європи першою запровадила проти Російської Федерації, коли на знак протесту (вдумайтеся в це!) держава-агресор залишила Парламентську Асамблею Ради Європи. А тепер намагаються в будь-який спосіб її повернути.

Проте нас непокоїть інше. Усе, що відбувається зараз у Парламентській Асамблеї Ради Європи, відбувається на тлі санкцій, які запроваджені, в тому числі, Європейським Союзом, Сполученими Штатами Америки, іншими країнами, які тримають єдиний фронт...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 1 хвилина.

СОБОЛЄВ С.В. Наша делегація в Парламентській Асамблеї Ради Європи повинна мати абсолютно чітку позицію країни, що санкції повинні діяти щодо держави-агресора. Не можлива жодна торгівля з державою-агресором, тим паче країни, яка найбільше потерпає від цієї агресії. У жодному разі не можна підтримувати будь-які банківські установи і підприємства, тим паче в країні, яка найбільше потерпає від цієї агресії. Тому для нас є принциповим це голосування, бо воно покаже реальну розстановку сил в українському парламенті, покаже, хто реально бажає продовження санкцій проти Російської Федерації...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, прошу всіх заходити до залу, за хвилину ми переходимо до голосування. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу.

Зараз виступи позафракційних. Борислав Береза, 1 хвилина. За хвилину відбудеться голосування.

БЕРЕЗА Б.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 213, м. Київ, самовисуванець).* 17 вересня цього року у Верховній Раді було зареєстровано проект постанови, який ми сьогодні будемо голосувати. А минулого тижня Сейм Литовської Республіки вже проголосував схожу постанову. Тому ми дуже вдячні нашим побратимам з Литви, які, дійсно, як браття, допомагають нам зупинити повернення Російської Федерації, яка вже чотири роки позбавлена права голосу в ПАРЄ. Чотири роки вони розповідають, як їм не хочеться повертатися до ПАРЄ і як вона їм не потрібна, але впродовж цих чотирьох років їхні сателіти і агенти впливу роблять усе, щоб повернути російську делегацію.

Саме тому українська делегація звертається до сесійного залу, для того щоб усі зрозуміли, як важливо підтримати сьогодні цей проект постанови. Саме сьогодні ми мусимо консолідовано показати, що український парламент розуміє важливість санкцій, які Парламентська Асамблея запровадила щодо російської делегації...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

БЕРЕЗА Б.Ю. Саме сьогодні ми мусимо проголосувати і показати, що якщо держава, яка є окупантом і агресором, яка є порушником міжнародного права, яка взагалі порушила все, що можливо, буде повернута до ПАРЄ, то цей орган буде знищено як демократичну інституцію. Саме тому ми всі сьогодні повинні проголосувати «за». Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, переходимо до прийняття рішення. Колеги, прошу зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування проект Постанови Верховної Ради України «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з ситуацією, що склалася в Парламентській Асамблеї Ради Європи» (№ 9089). Пропозиція комітету: підтримати в цілому. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Колеги, переходимо до наступного питання порядку денного – проекти Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які брали участь у захисті територіальної цілісності та недоторканості України» ([№ 3433](#) і [№ 3433-1](#)).

Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою. Прошу проголосувати.

«За» – 160.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата України Андрія Білецького. Будь ласка. Прошу Наталію Василівну Веселову приготуватися до співповіді.

БІЛЕЦЬКИЙ А.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний

виборчий округ № 217, м. Київ, самовисуванець). Шановні українці, доброго дня! Я порушую питання стосовно добровольців. Протягом 2014-2015 років близько 500 іноземців прийшли захищати нашу країну, стали учасниками війни проти Росії на сході України. Сотні з цих людей були поранені, стали інвалідами, десятки загинули. Тільки з «Азову» свого часу загинули чотири добровольці, які були іноземцями, – два росіянина, грузин, швед. Ми всі маємо обов'язок перед іноземними добровольцями. Зараз ці люди стоять перед величезними життєвими проблемами.

По-перше, більшість із них – вихідці з Росії і Білорусі, а отже, повернення до їхніх країн означає для них багаторічне ув'язнення і смерть.

По-друге, у цих людей елементарно закінчується термін дії їхніх національних паспортів. Це означає, що найближчим часом вони стануть нелегальними емігрантами в Україні.

По-третє, процедура отримання ними громадянства, яке було їм обіцяно українською владою 2014 року, не змінювалася з 2012 року. Вона вимагає від іноземних добровольців поїздки, наприклад, до держави-агресора і отримання там довідки про несудимість. Також для іноземних добровольців вона вимагає, щоб міністр оборони або міністр внутрішніх справ вніс подання про їхні визначні заслуги перед Україною. Сотні з цих людей перебувають у постійному страху, що їх вишлють з України до Росії або Білорусі. Ситуація з Тимуром Тумгоевим показала, що це абсолютно реально, що їх можуть видати ФСБ, можуть вивезти на кордон і передати російській стороні.

Для вирішення цієї проблеми ми розробили законопроект № 3433. Про що він говорить? Він говорить про прості речі.

Перше – мораторій на депортацію та екстрадицію іноземних добровольців до Росії та інших країн, які не визнають територіальної цілісності і суверенітету України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

БЛЕЦЬКИЙ А.Є. Друге – визнати іноземців та осіб без громадянства, які брали участь у захисті територіальної цілісності України, такими, що перебувають на території України на законних підставах.

Третє – спрощена процедура надання добровольцям громадянства України. Від цих людей забороняється вимагати довідку про несудимість, яку треба отримувати в РФ або Білорусі. Скасовується необхідність п'ятирічного строку проживання в Україні для подання заяви. Заява від Міністерства оборони, МВС або безпосередніх бойових командирів, підтверджена в суді, буде достатньою для того, щоб ці люди могли за скороченою процедурою в найкоротший час отримати українське громадянство.

Шановні народні депутати, у нас з вами є обов'язок перед цими людьми, вони не в останню чергу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До співдоповіді запрошується народний депутат України Наталія Василівна Веселова. Будь ласка, пані Наталіє.

ВЕСЕЛОВА Н.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Доброго дня, шановний головуючий, шановні народні депутати! До вашої уваги пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які брали участь у захисті територіальної цілісності та недоторканості України» (№ 3433-1). Альтернативний законопроект, на відміну від законопроекту Андрія Білецького, пропонує, окрім змін до Закону України «Про громадянство України», якими передбачається норма про спрощений порядок надання громадянства України іноземцям та особам без громадянства, які надавали практичну допомогу в захисті територіальної цілісності та недоторканості України, ще й установити термін розгляду заяви таких осіб не більше двох місяців.

Дійсно, в умовах воєнної агресії проти України особливого значення набуває питання захисту прав та законних інтересів тих іноземців та осіб без громадянства, які захищали Україну із зброєю в руках. На сьогодні велика кількість іноземців, які брали участь у захисті територіальної цілісності України, змушені шукати притулок у нашій державі, бо стикаються з агресивним ставленням до себе в країні походження через свою діяльність в Україні, спрямовану на зміцнення

її обороноздатності. Ці люди роками не можуть отримати посвідку на тимчасове проживання або очікують набуття громадянства України.

Є неприпустимим також, що ці люди не знаходять захисту в Україні та шукають притулку у країнах Європейського Союзу. Особисто я виступала поручителем двох білорусів, добровольців батальйону «Донбас», які змушені були втікати до Польщі. Чотири місяці було витрачено лише на встановлення їх особистості.

Я вважаю, що врегулювання питання щодо визнання іноземців та осіб без громадянства, які брали участь у захисті територіальної цілісності...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

ВЕСЕЛОВА Н.В. Я вважаю, що це питання має вирішуватися у спрощеному порядку, воно не повинно зволікатися. Я знаю, що в багатьох добровольчих батальйонах є добровольці іноземного походження, які вже чотири роки чекають на вирішення цього питання. Люди, які проливали кров за землю України, повинні мати право отримати паспорт із тризубом. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, прошу записатися на виступ в обговоренні: два – за, два – проти.

Від «Блоку Петра Порошенка» – Максим Павлович Курячий. Будь ласка.

КУРЯЧИЙ М.П. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Фракція загалом підтримує прогресивну ідею цього законопроект. Ми вважаємо, що законопроект № 3433 більш вдалий. Водночас, враховуючи, що цим законопроектом пропонуються зміни до законів України «Про громадянство України», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», ми вважаємо за необхідне внести деякі поправки до визначення термінів. Отже, я зараз зачитаю пропозицію фракції з цього приводу і прошу її врахувати.

У змінах до абзацу десятого статті 1 Закону України «Про громадянство України» у визначенні терміна «проживання на території України на законних підставах» слова «або беруть участь у захисті

територіальної цінності та недоторканності України та подали заяву про видачу посвідки на тимчасове проживання на території України, подали або подають заяву про набуття громадянства України за територіальним походженням або заяву про прийняття до громадянства України» виключити. Доповнити зазначений термін словами «або військовий квиток, виданий іноземцю чи особі без громадянства, які в установленому порядку уклали контракт про проходження військової служби у Збройних Силах України».

Прошу врахувати цю пропозицію фракції при прийнятті за основу. Ми підтримуємо ідею, ми маємо посилити правовий і соціальний захист людей, які прийшли на допомогу Україні і стали на оборону територіальної цілісності України. Голосуємо «за», за умови врахування цієї пропозиції. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від «Самопоміч» – Соболєв Єгор Вікторович передає слово Тарасу Пастуху. Будь ласка.

ПАСТУХ Т.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 163, Тернопільська область, самовисуванець). Фракція «Об'єднання «Самопоміч», Тернопіль. Шановні колеги, фракція «Самопоміч» підтримує цю законодавчу ініціативу. Дійсно, ми мусимо захистити людей, які свого часу, ризикуючи своїм життям, здоров'ям, допомогли нам захистити нашу країну. Дуже часто вони взагалі не мали жодних проблем із законом у тих країнах, звідки приїхали. Але Росія почала їх переслідувати саме за те, що вони виявили солідарність з Україною і приїхали до нас, разом з нашими добровольцями, військовослужбовцями, взяли зброю та захищали нашу країну від агресора. Більше того, вони допомогли втримати ворога принаймні на тій лінії розмежування, на тій лінії фронту, яка є на сьогодні.

Дійсно, є ряд зауважень, висловлених депутатами, Головним науково-експертним управлінням, які потрібно буде врахувати, для того щоб цей закон міг працювати і допомагати нашим героям.

Але я хочу порушити інше питання, яке стосується навіть декого із співавторів цих законопроектів. Ми сьогодні говоримо про добровольців, які приїхали з інших держав, але у нас є добровольці – громадяни України, які ні на що не зважали, взяли зброю і пішли захищати Україну в 2014-2015 роках, а сьогодні вони сидять в українських тюрмах. І тепер деякі народні депутати пишуть листи на ім'я суддів, які розглядають кримінальні провадження стосовно наших добровольців, військовослужбовців, наших героїв, з клопотанням, щоб вони не відпускали на поруки, не змінювали запобіжних заходів щодо них і не чинили дійсно правильного правосуддя. Проти них сьогодні фабрикуються кримінальні провадження. І сьогодні про них починає забувати суспільство, починають забувати депутати. Тому потрібно захистити іноземців, але треба не забувати і про своїх героїв. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Корчинська Оксана Анатоліївна.

КОРЧИНСЬКА О.А., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Вітаю! Більшість ветеранів підтримують цей законопроект. Прошу передати слово Олегу Петренку, автору цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

ПЕТРЕНКО О.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ №194, Черкаська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Прохання підтримати цей законопроект за основу без жодних редакційних поправок на даному етапі, без застережень, а до другого читання, безперечно, він має бути доопрацьований. Ми самі це розуміємо, бо він вже більше року перебуває у стінах Верховної Ради, не потрапляючи в зал для розгляду. Багато що навіть за цей рік змінилося: вже не АТО, а операція Об'єднаних сил і таке інше. Тобто ми розуміємо, що законопроект до другого читання треба доопрацювати.

Прохання зараз не ламати списи в залі через якісь редакційні поправки, а також прохання підтримати скорочену процедуру підготовки до другого читання. Не можна зволікати, бо кожен тиждень – це життя людей.

Усі знають, що після повернення з фронту у ветеранів, розвиваються дуже важкі захворювання: цукровий діабет, ниркова недостатність, коли необхідний діаліз, онкологічні хвороби. Оці хлопці, виживши на війні, поховавши своїх побратимів, зараз просто потишеньку вмирають, не маючи можливості отримати елементарну медичну допомогу від держави, не маючи можливості бути задіяними в медичних програмах, які підтримують, наприклад, хворих на ниркову недостатність або діабет.

Тому прохання підтримати законопроект в першому читанні. Доопрацюємо його до досконалого вигляду вже в комітеті до другого читання. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Народного фронту» – Ігор Лапін. Будь ласка.

ЛАПІН І.О., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 22, Волинська область, політична партія «Народний фронт»). Слава Україні! Шановні колеги, я прошу всіх долучитися до цього законопроекту своїм голосуванням. Адже саме добровольці у 2014 році одними з перших стали на захист нашої держави. Це батальйони «Азов», «Айдар», «Донбас», ДУК «Правий сектор» та інші добровольчі об'єднання, добровольці, які своїми тілами захищали і нині захищають Україну.

Є багато прикладів, коли в Росії чи Білорусі порушують кримінальні справи за найманство проти людей, які допомагали нам боронити державу. Ми маємо взяти на себе зобов'язання допомогти і захистити цих людей. Ми мусимо таке зобов'язання виконати, прийнявши цей законопроект за основу і проголосувавши за скорочення підготовки до другого читання. Думаю, що ми впораємося і поставимо запобіжники, щоб до нас сюди не потрапили якісь «консерви», використовуючи наше законодавство.

Ми сьогодні говоримо не лише про тих більш як 400 осіб, які вже захищають наші кордони, нашу незалежність. Ми говоримо про тих, які в майбутньому, бачачи свою захищеність, зможуть приїхати до нас і підписати контракт зі Збройними Силами України для захисту нашого суверенітету. Ми бачимо, як роздають паспорти іноземних держав в Україні. Ми бачимо, як ми сьогодні можемо допомогти, і ці шляхи потрібно використовувати.

Ще раз наголошую, розберемося під час підготовки до другого читання за скороченою процедурою. Там буде дуже небагато поправок. Нам потрібно з'ясувати деякі питання стосовно волонтерів, стосовно інструкторів. Треба буде з'ясувати питання стосовно тих людей, які безпосередньо є учасниками бойових зіткнень, для того щоб, знову-таки, до нас не їхали «військові туристи». Усі ці питання можна виправити до другого читання. Ми працювали з авторами законопроекту, вже навіть напрацьовані поправки, які можна внести. Законопроект подавався давно, на сьогодні вже немає АТО, проводиться операція Об'єднаних сил. Ще раз наголошую, шановні колеги, буде небагато поправок, принципових застережень до законопроекту немає.

Я дуже прошу зараз прийняти законопроект за основу, підтримати ініціативу підготовки до другого читання за скороченою процедурою. Тоді наші побратими будуть захищені. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу виступати по 1 хвилині, бо ми не встигнемо до перерви.
Альона Шкрум. Будь ласка, 1 хвилина.

ШКРУМ А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Колеги, це надзвичайно просте, але надзвичайно важливе питання, яке мало бути вирішено більше чотирьох років тому. Мова йде про 400-450 іноземців, які у 2014 році підставили плече українцям, стали добровольцями, щоб захищати нас із вами. Там були і білоруси, і американці, і росіяни, і представники інших національностей.

Чотири роки тому Президент публічно декілька разів обіцяв швидко надати їм українське громадянство. На сьогодні всі вони досі у статусі нелегальних мігрантів, їх висилають до держави-агресора. ГПУ співпрацює з ФСБ і висилає їх, вимагає від них якихось довідок, які вони мають одержати в Російській Федерації, проти якої вони воювали. Ми ж розуміємо, що це їх вбиває.

Тому замість цього потрібно просто, щоб Президент зробив свою роботу – надав їм українське громадянство. Оскільки цього не відбувається, а натомість упродовж трьох років він спрощено надає громадянство 300 афганцям, 300 сирійцям, більш як 100 іракцям, ми мусимо у Верховній Раді вирішити цю проблему. І я прошу не вбивати поправками цей законопроект, прийняти його за основу і віддати хоч якусь невеличку шану тим людям, які захищали нас чотири роки тому. На сьогодні вони не мають жодних прав, їх висилають із цієї країни. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павло Кишкар, 1 хвилина.

КИШКАР П.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Народний Рух України. Насправді треба переходити до голосування, підтримати цей законопроект і потім доопрацювати його в комітеті. Я особисто подав 11 звернень до Адміністрації Президента і отримав жахливі 11 відповідей про те, що питання розглядається. І ніяк воно досі не розглянуто. Тобто чотири з половиною роки, навіть маючи статус народного депутата, ти не можеш допомогти своїм хлопцям, хоч би як того хотів.

Так, мова йде про більш як 400 людей. І погоджуюся з колегами, що напівзакрита практика надання громадянства України представникам інших національностей іноді дратує. Дратує, в тому числі, людей, які зараз зі зброєю в руках захищають Україну від Російської Федерації.

Прошу колег ще раз долучитися до роботи, повернутися до залу та підтримати своїм голосуванням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, через хвилину ми переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх голів фракцій запросити депутатів до залу. Прошу секретаріат повідомити депутатів, що через хвилину ми переходимо до прийняття рішення.

Зараз 1 хвилина надається Ліньку. Будь ласка. І прошу всіх займати свої робочі місця.

ЛІНЬКО Д.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія Олега Ляшка. 10 лютого 2015 року у Волноваському районі загинув боєць батальйону «Свята Марія» Кирило Гейнц. Він був росіянином за громадянством, але за три місяці до смерті написав заяву, що хоче отримати громадянство України.

Такий закон ми мали прийняти ще 2014 року, щоб дати змогу тим, хто захищав нашу країну, отримати громадянство України і мати всі права громадян України. Бо вони в тяжкий час добровільно прийшли захищати нашу країну. Коли ми звертаємося по допомогу по всьому світу, є люди, які приходять і допомагають. А ми їм відмовляємо, уже четвертий рік не можемо надати громадянство.

Я знаю двох бійців батальйону «Шахтарськ», ми їх просто фізично тримали, щоб наші правоохоронні органи не видали їх Російській Федерації, де їх заарештували б і довели б до смерті. Тобто ми чотири роки добиваємося, щоб ці люди отримали громадянство, щоб Україна не відправила їх на вірну смерть до Росії.

Закликаю якомога швидше прийняти законопроект. Наша фракція голосуватиме...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, колеги, зараз я надам 1 хвилину голові комітету, і потім переходимо до прийняття рішення. Я бачу, ще не всі в залі. Будь ласка, заходьте до залу.

НЕМИРЯ Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Колеги, я прошу вас мене послухати. Це не звичайний законопроект. Держава Україна

заборгувала людям, які не є громадянами України. Коли була небезпека для держави Україна, вони як волонтери прийшли і захищали її, поклали своє життя, по жертвували здоров'ям.

Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин ще в травні 2016 року, тобто майже два з половиною роки тому, розглянув ці законопроекти і рекомендував Верховній Раді прийняти їх. Майже два з половиною роки це питання не розглядалося, сьогодні цей день настав.

Я не розумію позицію деяких колег, які ставлять умовою позитивного голосування якісь додаткові поправки. Є процедура, автори законопроектів підтримують прийняття за основу, комітет також...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

НЕМИРЯ Г.М. І я хочу, щоб припинилася практика примусової видачі державі-агресору добровольців, які захищали Україну.

Отже, комітет закликає всіх підтримати прийняття законопроекту № 3433 у першому читанні за основу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Отже, переходимо до прийняття рішення. Колеги, прошу зайняти робочі місця, обговорення завершено. У нас виникла ключова дискусія довкола поправки, яка була озвучена. Комітет проти того, щоб ця поправка включалася, і автори проти того, щоб ця правка включалася. Я правильно кажу, так?

Ще 1 хвилина Курячому. Надамо хвилину для пояснення, щоб ми вийшли на консолідовану позицію. Спершу я поставлю на голосування без поправки, попереджаю і авторів, і комітет. Будь ласка.

КУРЯЧИЙ М.П. Шановні колеги! Ми провели конструктивну, плідну дискусію з членами профільного комітету і з авторами законопроекту. Ми наголошуємо, що поправки, які щойно я озвучив, важливі, але ми готові опрацювати їх під час підготовки до другого читання. А зараз, щоб дійти згоди, набрати максимальну кількість голосів у залі, ми закликаємо весь зал проголосувати без цієї правки. Потім допрацюємо в робочому порядку. Дякую. Голосуємо «за» одностайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за правильну, конструктивну позицію. Переходимо до прийняття рішення.

Отже, я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які брали участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України» ([№ 3433](#)) за пропозицією комітету для прийняття за основу. Колеги, прошу підтримати, прошу уважно брати участь у голосуванні. Підтримаймо добровольців, підтримаймо законопроект. Голосуємо за основу. Прошу підтримати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Не виходьте, зараз я поставлю на голосування пропозицію про скорочення терміну підготовки до другого читання.

Ставлю на голосування пропозицію, щоб законопроект № 3433 ми підготували до другого читання у скорочений термін. Прошу голосувати. Прошу підтримати.

«За» – 206.

Рішення не прийнято.

Немає волі залу, але це не надто віддаляє розгляд.

Я вважаю, що ми зробили дуже важливий і відповідальний крок, прийнявши за основу цей законопроект, спрямований на підтримку добровольців, які приїхали допомагати Україні, захищати українську територію, український суверенітет. З цим я вітаю Верховну Раду України!

Згідно з Регламентом оголошується перерва на 30 хвилин. О 12.30 прошу всіх повернутися до залу для продовження нашої роботи.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, час, відведений для перерви, завершився, прошу всіх повертатися до залу для продовження нашої роботи.

Наступне питання порядку денного – проекти Закону «Про внесення змін до Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» ([№ 8441](#) і [№ 8441-1](#)).

Спершу я поставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою. Хто підтримує, прошу проголосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Зал налаштований на конструктивну роботу за повною процедурою, і я з повагою до волі залу оголошую про розгляд проектів Закону «Про внесення змін до Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації». Запрошую до доповіді голову Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики Вікторію Петрівну Сюмар. Будь ласка.

СЮМАР В.П. Дякую, шановний пане Голово. Колеги, це досить просте питання, щоб розглядати його за повною процедурою, як на мене, але, може, це й не зайве, оскільки мова йде про одну з базових реформ, яка має завершитися 31 грудня цього року, з 1 січня ми маємо працювати в нових умовах.

У Законі України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації», автором проекту якого був Микола Томенко, на жаль, багато нюансів не були враховані.

Як показала практика, не так легко це реформування відбувається. Зокрема, органи місцевого самоврядування не завжди хочуть виходити зі складу засновників таких ЗМІ, хочуть там залишатися. Відбувається, фактично, шантаж трудових колективів, пов'язаний із майном редакцій, орендою приміщень. Редакції, які захотіли піти в самостійне плавання, виселяють з приміщень, звільняють головних редакторів, не дають можливості реєструвати газети з тими самими назвами, до яких звикли люди, багато інших речей відбувається.

Законопроект врегульовує ці питання, він дозволяє трудовому колективу зареєструвати видання з такою самою назвою, якщо засновник – орган місцевого самоврядування – не виконав норму закону і не вийшов зі складу засновників. Цей законопроект також передбачає можливість залишити пільгову оренду майна, приміщень, землі, де розташовані редакції, для того щоб ЗМІ, які пройшли цей складний процес реформування, могли надалі функціонувати.

Ми не можемо зволікати з ухваленням цього документа, оскільки, повторюю, у грудні реформа має завершитися, і тоді нереформовані ЗМІ залишаються поза правовим полем. Сьогодні треба зробити перший крок – прийняти законопроект за основу. До другого

читання ми його доопрацюємо, будемо працювати з громадськими організаціями, врахуємо пропозиції народних депутатів, зокрема авторів альтернативного законопроекту.

У принципі, комітет готовий працювати. Ключове завдання зараз – дати зрозуміти, що провисання реформи не буде, що будуть вирішені проблеми редакцій. Маємо дати можливість цим газетам існувати й надалі, вже будучи незалежними. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, залишайтеся на трибуні.

Прошу записатися на запитання до доповідача, 3 хвилини.

Валерій Писаренко. Будь ласка.

ПИСАРЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, самовисуванець). Щодо реформування, про яке ви щойно сказали. Як вирішуватиметься питання фінансування таких змін? Адже у нас зараз немає фінансування, закрили національне телебачення. Як це буде відбуватися з комунальними закладами, про які зараз йде мова? Дякую.

СЮМАР В.П. Питання фінансування, справді, залишається гострим. Ми передбачили можливість, що органи влади оплачуватимуть публікацію своїх рішень. Зокрема, скажімо, органи місцевого самоврядування укладатимуть відповідні контракти, це дасть можливість таким виданням існувати. Звісно, залишається така форма, як передплата.

Фактично, вони входять у ринкові умови, але все-таки з умовою, що матимуть пріоритетне право на публікацію рішень органів місцевого самоврядування за відповідну оплату з бюджету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Каплін. Будь ласка.

КАПЛІН С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (одномандатний виборчий округ № 144, Полтавська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Чи не здається вам, що

рішення про роздержавлення було прийнято занадто рано, що воно десинхронізує в цілому нашу політику з децентралізації?

Наприклад, у Полтаві після зміни керівництва міста (ви знаєте, що мій помічник Олександр Шамота зараз очолив міську раду) в перший тиждень прийнято рішення про зменшення тарифів на проїзд у громадському транспорті аж на 30 відсотків. Продовженням буде створення комунального господарства у транспорті.

Через роздержавлення ми на сьогодні не маємо інструментів, щоб донести до наших земляків полтавців основні ідеї, основні засади створення та модернізації інфраструктури. Чи не здається вам, що треба робити окремі винятки і загалом змінювати політику місцевого самоврядування? А газети мали б бути потужним інструментом донесення до громадян інформації, пропаганди і роз'яснення політики органів місцевого самоврядування.

СЮМАР В.П. Пане Сергію, я впевнена, що це рішення прийнято занадто пізно, років на 20, а не рано.

А щодо політики інформування маємо нарешті зрозуміти: нікуди не зникають офіційні видання органів місцевого самоврядування, вони залишаються. Тобто ви як фракція можете свою позицію в цьому офіційному виданні опублікувати.

Реформування полягає в тому, що такі видання не існують як газети. Що це означає? Це означає, що там не використовується творча праця журналістів. Що таке творча праця журналістів? Ми сьогодні говорили про «Голос України». Почитайте, що там пишуть. Там пишуть все що завгодно, тільки переважно не про парламент. Ось такого там не буде. У бюлетенях, які не є газетами, органи влади роз'яснюють свої рішення, друкуються позиції фракцій, депутатів, статті, наприклад мера, – це все залишається. Такий бюлетень можна видавати, але він тоді неконкурентний на ринку творчої праці журналістів...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, час на запитання до пані Сюмар вичерпався. Будь ласка, пані Вікторіє, ви можете проходити на робоче місце.

І альтернативний законопроект. Я прошу доповідача Андрія Денисенка представити нам свій законопроект. Будь ласка.

ДЕНИСЕНКО А.С., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №26, Дніпропетровська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні друзі! Пані і панове! Я цілком поділяю занепокоєння пані Сюмар щодо реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації. Однак розроблений Національною асоціацією українських медіа альтернативний законопроект, текст якого я представляю зараз у цій шановній залі, має дещо інші підходи і суттєві відмінності від основного законопроекту. На них я хочу зараз детально зупинитися.

Ще раз наголошу, що текст альтернативного законопроекту розроблений працівниками мас-медіа – редакцій газет, які зараз перебувають у процесі реформування. Він підтримується абсолютною більшістю мас-медіа, про що є відповідні звернення і до депутатського корпусу, і до керівництва Верховної Ради.

Передовсім основний законопроект не спрощує процедури реформування. І без цього законопроекту місцеві ради можуть передати редакціям їхнє редакційне майно, але не хочуть. Саме питання майна і приміщень редакцій, з яких їх хочуть виселити, і є яблуком розбрату, стає перешкодою на шляху реформування місцевих засобів масової інформації.

Натомість альтернативний законопроект спрощує саму процедуру реформування з урахуванням наявної судової практики, щоб редакції газет не ходили по судах, а отримали в законі норми, які надійно захистять задекларовані законом права.

Основний законопроект не спрощує перереєстрацію газети. Проблема в тому, що трудові колективи і без цього законопроекту можуть з 1 січня 2019 року зареєструвати нову газету, але передплатна кампанія на 2019 рік починається в жовтні і завершується у грудні 2018 року. Тобто редакції не зможуть випускати газети, бо вони просто не матимуть коштів на випуск.

Натомість альтернативний законопроект спрощує перереєстрацію реформованих газет, які пройшли процедуру роздержавлення.

До речі, хочу сказати, що на сьогодні лише половина реформованих редакцій перереєстрували свої газети.

Тільки альтернативний законопроект містить норму про продовження випуску та бюджетного фінансування газети Міноборони, а також встановлює, що контроль за її змістом здійснює незалежна редакційна рада. Наразі бюджетне фінансування газети має бути припинено через юридичну колізію, пов'язану із закінченням антитерористичної операції.

Альтернативний законопроект також узгоджує норми законів України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації», «Про державну підтримку засобів масової інформації і соціальний захист журналістів», «Про мораторій на відчуження від редакцій державних та комунальних засобів масової інформації приміщень та майна». Наразі ці закони містять різні тлумачення, що зумовлює хаос у рішеннях місцевих рад.

У приміщеннях редакцій мають розміщатися саме редакції, які випускають газети. На тлі підвищення цін на газетний папір, що монополює постачається з Росії, на тлі постійного підвищення тарифів Укрпошти редакціям місцевих газет залишили одну пільгу – вони можуть залишатися у своїх приміщеннях, які, до речі, будувалися спеціально для них у 1960-80 роках, сплачуючи орендну плату як бюджетні організації.

Загалом уряд за три роки впровадження реформи так і не розробив, на жаль, порядку надання адресної державної підтримки реформованим ЗМІ. Закон передбачає одноразову адресну підтримку газетам, але жодній газеті (наголошую – жодній!) така підтримка не надана. Фактично, уряд саботує цю законодавчу норму.

Наш альтернативний законопроект чітко і конкретно зобов'язує надання одноразової фінансової підтримки, щоб не було цих люфтів, простору для маневру урядовців, які чомусь не хочуть розлучатися з бюджетними коштами.

І ще два важливі моменти, що їх містить альтернативний законопроект.

Зокрема, дозвіл реформованим газетам змінити мову видання з російської на українську. У нас сталася певна колізія, яка забороняє реформованим редакціям протягом 15 років змінювати мову, якою виходить газета. Так сталося, що багато з них зареєстровані ще за

радянських часів і відтоді випускають газету російською. Я думаю, що ми можемо і мусимо дозволити нашим друкованим ЗМІ перейти на українську мову.

Ще один дуже важливий момент. Основний законопроект не враховує того моменту, що окуповані території рано чи пізно будуть звільнені, а відповідно комунальні і державні медіа, що знаходяться на цих територіях, теж повинні пройти процедуру реформування. Саме ці моменти враховує альтернативний законопроект.

Щиро дякую за увагу, шановні друзі.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, прошу залишатися на трибуні.

Шановні колеги, я прошу записатися на запитання до пана Андрія.

Сергію Каплін, ваше запитання, прошу.

КАПЛІН С.М. Як контраргумент я хочу навести приклад одного роздержавленого видання. Але перед тим хочу сказати, що я категоричний противник роздержавлення будь-чого, в принципі. Я вважаю, що держава, за умови правильного, адекватного, сучасного менеджменту, може бути успішним власником, ефективним управлінцем будь-яких активів.

Роздержавили одну газету в Чернігівській області, статутний фонд після роздержавлення – 1600 гривень. У цих межах газета відповідатиме за будь-який наклеп тощо. Власником 90 відсотків став головний редактор. І таких прецедентів по всій країні – маса.

Більше того, у нас є статистика, яка показує, що після роздержавлення частина журналістів, які становлять еліту району, з районки, яку колись читали прості люди, йдуть торгувати на базарі чи ще кудись. Саме через таку систему «оптимізації».

Тому я вважаю, що це велика помилка, як і роздержавлення, приватизація великих стратегічних українських підприємств. І наслідки будуть такі...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, відповідайте.

ДЕНИСЕНКО А.С. Роздержавлення друкованих засобів масової інформації і виведення їх з-під прямого адміністративного впливу

державної бюрократії і місцевих феодальних князьків, шановний пане Сергію, не має нічого спільного з управлінням державними активами. Ми просто ліквідуємо стару радянську пропагандистську машину, яка працювала на місцевих князьків і божків. І я дуже добре розумію, що в цьому залі багато людей, напевно, хочуть, щоб усе залишалося по-старому. Але нам треба рухатися.

Жоден закон, пане Сергію, не дасть нам ідеальної моделі. От ви зараз казали про приватну власність головного редактора. Але повірте, це краще, ніж приватизація таких медіа державними чиновниками.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутате Євтушок, ваше запитання. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Знаєте, в тому, що ми зараз розглядаємо і приймаємо такий законопроект, до того ж не один, є величезний плюс. Адже ми часто стикаємося з проблемами призначення головних редакторів, які залежать від місцевих рад, і з низкою інших проблем.

Ми маємо два законопроекти. Ви сказали, що у вашому законопроекті, пане доповідачу, передбачено обов'язкове фінансування. Перше запитання: як саме і в якому розмірі здійснюватиметься фінансування? І друге запитання: чи не послабить це роботу журналістського колективу? Адже я добре розумію, що саме від контенту залежать кількість передплатників і кількість примірників. Дякую за відповідь.

ДЕНИСЕНКО А.С. Обсяг фінансування, звичайно, має бути визначений урядовим рішенням. Думаю, що ми в даному законопроекті не можемо цього зробити. Якщо говорити загалом, то це прекрасно, що ми розглядаємо два альтернативні законопроекти. Я перепрошую, повторіть закінчення вашого запитання.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. (Не чути).

ДЕНИСЕНКО А.С. Я переконаний, що роздержавлення медіа створить простір для творчої свободи, значно розширить такий простір для журналістських колективів.

ГОЛОВУЮЧА. Юрій Павленко поставить останнє запитання. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний доповідачу! Дійсно, комітет протягом двох років не раз розглядав звернення відповідних асоціацій, засобів масової інформації щодо проблем з реформуванням. Не завжди це відбувалося через тиск чи небажання місцевих або державних органів влади. На жаль, є проблеми і в самому законопроекті.

Шановний доповідачу, ви казали, що ваш законопроект кращий за основний. Чи бачите ви можливість об'єднати ці законопроекти на етапі підготовки до другого читання і прийняття в цілому? Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Андрію, ваша відповідь.

ДЕНИСЕНКО А.С. Я вважаю, що цей законопроект заслуговує на підтримку. Щодо об'єднання – це питання законотворчої та юридичної техніки. Я все-таки сподіваюся, що буде прийнято альтернативний законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане Андрію, прошу вас займати робоче місце.

Шановні колеги, ми зараз будемо обговорювати відразу два законопроекти – пані Сюмар і пана Денисенка. Прошу записатися на виступи від фракцій.

Пані Ольга Червакова. Прошу.

ЧЕРВАКОВА О.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Я категорично

не сприймаю риторики про передчасність реформування і про те, що газети мають бути у комунальній власності. Це повернення в часи КПРС!

Наша фракція прийняла рішення підтримати обидва законопроекти. Хочу вам нагадати, що на минулій сесії законопроекти про роздержавлення були провалені, тому що не було людей у залі. Це може статися і сьогодні. Тому я закликаю народних депутатів повернутися до сесійної зали і проголосувати за ці законопроекти.

Це дуже важливо для редакцій, які дійсно хочуть бути реформованими і не хочуть бути «бойовими листками» мерів, які використовують комунальні видання для власного піару і розміщують свої фотографії на кожній шпальті газети.

Ми проголосили курс на децентралізацію. Ми говорили про те, що на місця мають бути передані повноваження і фінанси, мають збільшитися місцеві бюджети, але, вибачте, платники податків не можуть утримувати піар-агітки мерів міст за свій кошт. Цьому треба покласти край!

Ми проголосили курс на євроасоціацію. До речі, роздержавлення ЗМІ – це наше зобов'язання перед Радою Європи. Тож давайте іти в Європу, а не використовувати риторику червоних замполітів.

Я дуже прошу всіх показати цивілізоване обличчя парламенту та проголосувати за ці законопроекти. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановна пані Ольго.

Запрошую народного депутата Сергія Євтушка представити позицію «Батьківщини». Прошу.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Пані головуюча, дякую за надане слово. Одразу хочу сказати, шановні колеги, що ми вже давно мали це зробити, власне, ми ж запровадили цю реформу, тепер маємо її вдосконалювати. Як сказав один із авторів законопроекту, не може бути ідеальним закон, який несе новації, якісь нові кроки. Ми так чи інакше будемо стикатися з проблемами і перепонами, які мусимо виправляти, особливо в питанні, що стосується роздержавлення друкованих засобів масової інформації.

Що відбувається сьогодні в нашій країні з газетярми? Хоч би яка влада приходила на місцях, вона прагне одразу познайомитися

з головним редактором найбільш рейтингової газети, аби здійснювати вплив на редакційну політику. Я підтверджую слова Олі Червакової, яка чітко сказала, що це минуле, це радянщина.

Не може керівник місцевого органу виконавчої влади, наприклад голова районної або обласної державної адміністрації, підпорядковувати собі всі друковані засоби масової інформації. Не можуть міські голови та інші посадові особи органів місцевого самоврядування, розуміючи, що вони є розпорядниками коштів і, фактично, утримають ці газети, роботи спроби здійснювати редакційну політику. Ми маємо раз і назавжди відмовитися від цих недобрих історій.

Безліч справ, особливо щодо призначення головних редакторів, сьогодні розглядаються в судах. Тому що журналістські і трудові колективи мають одну думку, а керівники місцевих органів влади, зокрема адміністрація, яка відповідно до статуту є співзасновником, має іншу думку.

Фракція «Батьківщина» буде підтримувати обидва законопроекти. Проте хочемо сказати: шановні наші газетярі, журналісти, тільки якісний контент може збільшити ваш тираж, ваші заробітні плати і надходження (*Оплески*). Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо вам, шановний колего.

Запрошуємо до слова пані Заружко, яка представить позицію Радикальної партії Олега Ляшка. Будь ласка, пані Валеріє, вам слово.

ЗАРУЖКО В.Л., *народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).* Фракція Радикальної партії Олега Ляшка. Доброго дня, шановні українці! Доброго дня, шановні колеги! Тема газет дуже важлива, але я сьогодні хочу розповісти про те, про що, на жаль, не пишуть газети, хоч у кожній цивілізованій країні це було б скандалом, про який згадувалося б у кожній газеті, в кожному журналі, на кожному телеканалі.

Що відбувається? Відбувається геноцид українців через бездіяльність Міністерства охорони здоров'я.

Кілька днів тому загинув Володимир Скрипов – тяжкохворий, яка перебував у черзі, очікуючи на лікування за кордоном за рахунок держави, яке, на жаль, не можна провести в Україні. Його сім'я – дружина і двоє малих дітей – жила під МОЗ. Але, на жаль, чиновники

Міністерства охорони здоров'я не знайшли совісті, щоб допомогти цій людині. Були кошти на рахунках турецької клініки, їх можна було використати на лікування Володимира Скрипова, але, на жаль, цього не було зроблено.

Сьогодні ми почули цинічну заяву працівниці Міністерства охорони здоров'я пані Стефанишин: «Йдіть і шукайте гроші у тих народних депутатів, до яких ви зверталися». Як можна взагалі таке казати матерям, батькам онкохворих? *(Оплески)*. Чому ніхто не реагує? Чому ми не бачимо цього в газетах? Чому всім байдуже?

Ці люди потребують негайної допомоги держави. Ми не раз наголошували, що не залишимо цих людей і будемо допомагати. Вся фракція Радикальної партії Олега Ляшка стоїть на захисті онкохворих. Кожного року 100 тисяч українців поповнюють ряди онкохворих, це може бути кожен із вас, ваші друзі, ваші родичі.

Сьогодні потрібно мобілізувати суспільство, розширити програму «Доступні ліки», яка була запропонована фракцією Радикальної партії *(Оплески)*. Ми вимагаємо, щоб у бюджеті на наступний рік на цю програму було передбачено 2 мільярди гривень, щоб кожен українець міг отримати доступне і якісне лікування, мав змогу купити ліки, які, на жаль, занадто дорогі для середньостатистичної людини. Ми за те, щоб держава нарешті виконала свій обов'язок перед кожним громадянином України і надала якісне та своєчасне лікування.

Також ми вимагаємо розглянути нарешті в залі Верховної Ради проект постанови про відставку пані Супрун, який ми ініціювали, бо вона не впоралася з медичною реформою *(Оплески)*. Те, що відбувається зараз, – справжній геноцид українців. Це стосується кожного, без винятку. Газети, зверніть, будь ласка, увагу *(Оплески)*. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Юрій Павленко представить позицію фракції «Опозиційний блок». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановна головуєча! Шановні колеги! Розгляд цих законопроектів вкотре підтверджує те, що гарні декларації, заяви і розмови про реформи в результаті закінчуються провалом. Реформування цієї сфери за три роки, фактично, привело до провалу,

і сьогодні нас змушують вносити зміни до законодавства, аби не зупинилася робота багатьох редакцій.

Загалом із 550 редакцій місцевих газет, які мали б реформуватися, не більше 300 змогли в рамках закону провести це реформування, змінили назву не більше 200. Фактично, лише половина друкованих засобів масової інформації змогли реформуватися в рамках чинного закону. Це зумовлено переважно бездіяльністю місцевих і центральних органів влади.

Тут говорили, що часто реформуванню перешкоджають місцеві органи влади, які хочуть тримати під контролем той чи інший засіб масової інформації, щоб розповідати про свої «успіхи». Натомість існує й низка інших проблем, які блокують цей процес, зокрема, вони закладені в самому законі. Ми розглядали звернення місцевих органів влади, які просили дати роз'яснення і допомогти їм у реформуванні своїх засобів масової інформації відповідно до закону.

Існує й проблема з урядом, про яку сказав доповідач альтернативного законопроекту, коли закон передбачає одноразову фінансову адресну підтримку редакцій для технічного переоснащення, але за три роки так нічого й не виділено, навіть порядку не затвердили. Саме уряд, який розказував про цю реформу, став головним гальмівником її реалізації. Фактично, парламентська більшість, яка визначила цю реформу як одну з пріоритетних, не змогла забезпечити її повноцінну реалізацію. Саме тому ми наголошуємо на необхідності продовження роботи над цим законом, його перегляду.

Ще один важливий момент. На жаль, збільшується кількість нападів на журналістів і центральних, і місцевих засобів масової інформації. Професія журналіста стала небезпечною. Журналіст, який починає говорити правду, кожного дня стикається з небезпекою для свого життя і здоров'я. Тому вважаю, що парламент повинен відреагувати на цей новий для журналістів виклик і прийняти необхідні...

ГОЛОВУЮЧА. Ви завершили? Дякуємо, шановний пане Юрію.

Валерій Писаренко представить позицію депутатської групи «Партія «Відродження». Будь ласка, пане Валерію.

ПИСАРЕНКО В.В. Дякую. Ви знаєте, можливо, це дуже добра реформа, але насправді реформування вже довело «до ручки» багато

сфер суспільного життя. Щойно ми чули, як мої колеги розповідали, які реформи у нас відбулися і в системі охорони здоров'я, і в ЗМІ.

Наразі продовжується судова реформа. Нам хочуть нав'язати новий закон про адвокатуру і взагалі добити можливість захисту людини в суді. Можливо, нам потрібно закликати більшість вже перестати реформувати? Давайте подивимося, що вже наприймали, і повичищаємо ті реформи, яких ви вже наробили.

Тому що, наприклад, в системі ЗМІ після реформування суспільного телебачення все закінчилося тим, що національне телебачення залишили без фінансування і, фактично, закрився перший національний телеканал. Що буде після цієї реформи, мені навіть страшно уявити: позакриваються і регіональні телеканали, і друковані засоби масової інформації.

Чому я запитав про фінансування? У будь-якому разі, якщо ми говоримо про засоби масової інформації, маємо слідкувати за тим, щоб після кожного реформування вони залишалися незалежними. Або надавати їм більше свободи, ніж раніше. Якщо ми не говоримо про те, звідки буде надходити фінансування, то ми це питання підвішуємо і не даємо на нього відповідь.

Реформа тоді добра, коли ви прорахували все на декілька кроків уперед і переконані, що реформування не доб'є остаточно ту чи іншу галузь. Сьогодні всі реформи призводять до одного – у нас з'являються великі проблеми. Тому перед тим як голосувати, подивіться, чи покращить це ситуацію. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякуємо вам за виступ. Також хочу подякувати колегам, які дотримуються регламенту і під час виступу концентруються саме на обговорюваному законопроекті.

Колеги, виступи від фракцій завершилися. Будь ласка, прошу записатися на виступи народних депутатів. Нагадую, 9 хвилин Регламент виділяє нам для дебатів народних депутатів України.

Шановний колега Сугоняко передає право виступу Сергію Капліну. Прошу.

КАПЛІН С.М. Шановні співвітчизники! Існує така практика у Верховній Раді України, коли назва законопроекту абсолютно не збігається з його місією, з його філософією, з його методологією.

Насправді я назвав би ці законопроекти проектами закону про вбивство районок, які ви любили всі свої 25-50 років життя. Скільки жили, ви мали зв'язок з районною адміністрацією, з районною радою, з мером міста виключно через ці інструменти. Міські голови, їхні заступники, виконавчі комітети місцевих рад доповідали вам про те, яким курсом рухатиметься відповідне місто, відповідний район, відповідна громада.

Сьогодні лунають закиди про те, що окремі засоби масової інформації є кишеньковими і ними керують міські голови. Але це відбувається лише тому, що ми протягом останніх років робили неймовірні помилки, обираючи неадекватних міських голів.

Однак ми працюємо в цьому напрямі. І перший із корупціонерів в Україні, ікона політичної проституції, ікона політичної корупції Олександр Мамай вже залишив свою посаду. На його місце прийшов адекватний, молодий, енергійний керівник міста з новим виконавчим комітетом і новою більшістю. За один тиждень роботи у місті Полтаві ми на 30 відсотків зменшили вартість проїзду у громадському транспорті для всіх категорій громадян, а пенсіонери зранку взагалі їздять безоплатно. Це лише перші кроки, попереду – системна інфраструктурна модернізація транспортної системи, комунального господарства тощо.

Законопроект, який вам пропонується, насправді є законом про дерибан майна районок, які зазвичай розташовані у найкращих місцях, поблизу районних, обласних державних адміністрацій. Це коштовні площі, які будуть передані агробаронам, заможним підприємцям, які через вбивство друкованих ЗМІ будуть продаватися на ринку, і ви будете позбавлені можливості знати про те, чим і як живе район або регіон.

Це законопроект про вбивство робочих місць. Хто такий журналіст у районі, в місті? Це людина, яка становить основу інтелектуальної еліти громади, регіону, це люди, які є опорою для органів місцевого самоврядування у просуванні ідей децентралізації.

Також хочу зазначити, що цей законопроект знищує ключовий інструмент для просування децентралізації в Україні. Саме через районки, через ці друковані засоби масової інформації ми маємо роз'яснювати людям, у чому переваги децентралізації, розповідати про вигоди, які отримують прості українці.

Ми будемо голосувати категорично проти цього законопроекту та вважаємо, що через деякий час всі ці газети, навпаки, мають бути націоналізовані. Вони мають бути не в руках бариг, а в руках громад, чесно обраних мерів, чесно обраних депутатів.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутате Дехтярчук, будь ласка.

ДЕХТЯРЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ № 154, Рівненська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Свого часу Козьма Прутков казав, що потрібно завжди «зреть в корень». Корінь питання роздержавлення дуже часто лежить у площині приватизації державного або комунального майна. Зазвичай це підприємство чи приміщення, в якому розташована газета.

Я обома руками підтримуватиму і голосуватиму за обидва законопроекти, але вважаю, що однозначно їх потрібно доопрацювати в частині схеми викупу підприємцями часток у засновників газети. Таких прикладів на окрузі вже є чимало, коли підприємливі особи викупувають у працівників газети, часто за безцінь, їхні частки, абсолютно не дбаючи про долю газети, а цікавлячись виключно приміщенням колишнього комунального органу.

Тому я закликаю всіх колег підтримати обидва законопроекти, адже нам потрібно продовжити роздержавлення. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ще раз перепрошую, що я вам відразу не надала слово. Народний депутат Каплін тепер передає право на виступ пану Сугоняко. Прошу.

СУГОНЯКО О.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 158, Сумська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Якась, вибачте, спотворена логіка покладена в основу даного законопроекту. Тобто обрані органи об'єднаних територіальних громад, голови громад, які обрані всіма виборцями, всіма мешканцями громади, будуть

негативно впливати на засоби масової інформації, а начебто реорганізовані засоби масової інформації зроблять якийсь інший, якісний контент.

Друзі, я думаю, що вони підпадуть під вплив великих грошей олігархів, агробаронів і будуть, вибачте, друкувати різну дурню за великі гроші. Якщо не буде впливу громадянського суспільства і можливостей для тих, хто не має грошей, надавати об'єктивну інформацію про те, що відбувається в місті, у громаді, ніякого якісного контенту ми, на жаль, не отримаємо. Тому ми будемо голосувати категорично проти.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Колеги, ми підходимо до завершення обговорення. Прошу голів фракцій запросити народних депутатів до залу. Через кілька хвилин ми перейдемо до прийняття рішення.

Гопко Ганна Миколаївна. Будь ласка, пані Ганно.

ГОПКО Г.М. Доброго дня, шановні колеги! Щойно ми почули дискусію про те, наскільки законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» потребує доопрацювання. Водночас ми повинні розуміти, що реформа з роздержавлення державних і комунальних ЗМІ мусить бути якось продовжена. І тому я думаю, що його можна буде доопрацювати між першим і другим читаннями, внести відповідні поправки. Але можу сказати, що, дійсно, нам надзвичайно важливо, щоб у нас були незалежні медіа, особливо в областях.

Минулого тижня я відвідала Тернопільщину, Львівщину. Наприклад, у Тернополі, якщо ви запитаете, чи є у них є справді незалежні медіа, то можна почути у відповідь, що одне медіа належить меру, друге підконтрольне представникам правоохоронних органів. Звідки брати правдиву, об'єктивну інформацію мешканцям областей, ту, яка стосується безпосередньо їхнього регіону чи області? Тому

очевидно, що питання існування і діяльності незалежних медіа в регіонах, областях, особливо напередодні президентських і парламентських виборів, є одним із важливих.

Також слід сказати, що велика кількість медіа заробляють рекламою, зокрема газети. Ми можемо побачити, що сторінки видань перетворилися на пропагандистські рекламні площі.

Тому ключове завдання для нас – дати можливість державним і комунальним друкованим медіа стати справді фінансово незалежними, втілити кращі практики професійних ЗМІ, але водночас забезпечити надання об'єктивної інформації людям на місцях, якої вони всі потребують. Слід позбутися олігархічного впливу місцевих представників влади чи бізнесу, а якщо це аграрні регіони, то власниками медіа зазвичай є місцеві агроолігархи.

Тому, колеги, я думаю, що в першому читанні можна обговорювати цей законопроект, але чітко говорити про необхідність створення справді незалежних медіа в областях. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, колеги, обговорення завершено, ми переходимо до прийняття рішення. Зараз буде заключне слово голови комітету, і через 3 хвилини ми переходимо до прийняття рішення. Я переконливо закликаю запросити народних депутатів до залу.

Запрошую до слова Вікторію Сюмар. Прошу, 3 хвилини.

СЮМАР В.П. Шановні колеги, я не хочу затягувати розгляд. Прошу підійти народних депутатів і не залишити поза правовим полем ті ЗМІ, які вже пройшли процес роздержавлення і хочуть рухатися далі. Давайте не будемо провокувати законодавчий хаос, тому це може призвести до того, що частина ЗМІ реформується, а частина залишаться неререформованими, бо вони не мають такої можливості через проблеми, про які ми щойно говорили.

Пропозиція комітету – підтримати перший законопроект, але якщо будуть підтримані обидва, ми не заперечуємо. Ми доопрацюємо їх, врахуємо пропозиції, які є в альтернативному законопроекті, і вийдемо на консенсусне рішення. Цю дилему нам треба вирішувати. Прошу підтримати законопроект у першому читанні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу займати робочі місця, переходимо до прийняття рішення. Колеги, прошу з лож повернутися до залу. Ви не завжди встигаєте, і потім доводиться повертатися. Я поставлю на голосування спочатку базовий, а потім альтернативний законопроекти. Колеги, не виходьте!

Отже, ставиться на голосування проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» (№ 8441). Комітет пропонує прийняти його за основу. Прошу голосувати. Прошу підтримати за основу. Голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 200.

Рішення не прийнято.

Зараз поставлю альтернативний. Ставиться на голосування проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» (№ 8441-1). Прошу голосувати.

«За» – 199.

Рішення не прийнято.

Отже, перший законопроект набрав більше голосів, пропоную до нього повернутися і проголосувати. Покажіть результати голосування за перший законопроект по фракціях. Неможливо?

Тоді, колеги, запрошую всіх до залу і прошу зайняти робочі місця. Законопроект підтримують, фактично, всі фракції, нам потрібно просто змобілізуватися. Прошу народних депутатів зайти до залу і зайняти свої робочі місця. Колеги, не виходьте із залу, я буду називати прізвища тих, хто виходить. Будь ласка, займайте робочі місця.

Отже, перше голосування – повернення до голосування за законопроект № 8441. Наголошую, він набрав більшу кількість голосів, навколо нього ми можемо об'єднатися. Будь ласка, займіть свої робочі місця.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про повернення до голосування за проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» (№ 8441). Це продовження нашої реформи, давайте проголосуємо і підтримаємо її. Кожен голос має значення, прошу

всіх уважно голосувати. Голосуємо, колеги, підтримуємо! Голосуємо уважно.

«За» – 207.

Рішення не прийнято.

Я бачу, що підходили під час голосування. Прошу, запросіть народних депутатів до залу. Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

«Блок Петра Порошенка» – 79, «Народний фронт» – 59, «Опозиційний блок» – 1, «Самопоміч» – 17, Радикальної партії – 18, «Батьківщина» – 10, «Воля народу» – 0, «Партія «Відродження» – 2, позафракційні – 21.

Не виходьте, пане Іване! Зараз я поставлю ще раз на повернення, прошу всіх максимально змобілізуватися. Отже, займіть робочі місця. Пані Світлано, не виходьте! Вибачте, хіба Оля має ходити із зламанною ногою і повертати вас до залу? Майте совість і повагу до комітету, до своїх колег і побратимів. Будь ласка, займіть робочі місця.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про повернення до проекту Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» (№ 8441). Прошу всіх підтримати, колеги. Прошу підтримати... Зупиніть голосування, народні депутати заходять до залу. Займіть робочі місця. Будь ласка, зайдіть до залу.

Отже, прошу підтримати пропозицію про повернення. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 215.

Рішення не прийнято.

Я поставлю ще раз, але бачу, що народні депутати не голосують. Колеги, займіть робочі місця, під час голосування не ведіть політичних дискусій, 11 голосів не вистачає для прийняття рішення. Прошу членів комітету допомогти змобілізувати народних депутатів, адже під час голосування вони відходять від своїх робочих місць. Прошу всіх зайти до залу і взяти участь у голосуванні.

Отже, всі на місцях, можемо ставити? Можемо, так? Наголошую, лише за основу. Ми зможемо внести до нього поправки в процесі підготовки до другого читання. Готові, так?

Колеги, ще раз ставиться пропозиція повернутися до проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про реформування

державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» (№ 8441). Прошу взяти участь у голосуванні і підтримати. Голосуємо! Прошу підтримати. Прошу проголосувати. Голосуємо, колеги! Прошу підтримати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Повернулися. Прошу не виходити... Зупиніть, поверніть на місце! Ми рахуємо кожен голос.

Ставиться на голосування законопроект № 8441 за пропозицією комітету для прийняття за основу. Колеги, прошу проголосувати. Прошу підтримати. За основу. Голосуємо, колеги! Прошу підтримати. Голосуємо уважно, відповідально.

«За» – 222.

Рішення не прийнято.

Що за ігри такі, колеги? По фракціях і групах, будь ласка.

«Блок Петра Порошенка» – 77, «Народний фронт» – 67, «Опозиційний блок» – 1, «Самопоміч» – 17, Радикальної партії – 19, «Батьківщина» – 11, «Воля народу» – 2, «Партія «Відродження» – 4, позафракційні – 24.

Колеги, я ще раз на вимогу комітету поставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду законопроекту. Голови фракцій, слідкуйте за дисципліною під час голосування. Пані Олю, переконуйте своїх колег. Будь ласка, займіть робочі місця. Я ще раз поставлю на повернення. Прошу всіх приготуватися і взяти участь у голосуванні. Наголошую ще раз, за основу. Майте повагу до своїх колег – членів комітету.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про повернення до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» (№ 8441). Прошу всіх проголосувати. Голосуємо! Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо уважно і відповідально. Олексію, голосуємо!

«За» – 218.

Рішення не прийнято.

Ще менше голосів. Вікторіє, я ще раз поставлю, але якщо не буде голосів, законопроект буде відхилено. Ви бачите, хто не голосує.

Якщо не буде голосів, законопроект буде відхилено, колеги. Олю, ви маєте шанс переконати своїх колег.

Отже, я поставлю законопроект на голосування в останній раз. Якщо не буде голосів, законопроект буде відхилено. Будь ласка, займіть робочі місця. Прошу приготуватися до голосування. Прошу зайняти робочі місця. Кожен голос має значення. Кожен голос, наголошую.

Ставиться на голосування пропозиція про повернення до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» (№ 8441). Прошу підтримати нашу реформу, підтримати комітет і проголосувати. Голосуємо, колеги. Члени комітету, допоможіть. Голосуємо! Кожен голос! Прошу підтримати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Повернулися. Колеги, прошу вас припинити бавитися з голосуванням. Прошу всіх зайняти робочі місця. Зараз я поставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту за основу. Наголошую, лише за основу. Прошу зайняти робочі місця. Геннадію, кожен голос! Потрібно 226 голосів, прошу кожного проголосувати.

Ставиться на голосування проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» (№ 8441) для прийняття за основу. Колеги, давайте підтримаємо членів комітету, підтримаємо реформу. За основу голосуємо, колеги. Голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 223.

Рішення не прийнято.

Все, я припиняю, колеги (*Шум у залі*). У комітет на доопрацювання.

Колеги, прошу підтримати пропозицію про направлення у комітет для підготовки на повторне перше читання. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо! У комітет на повторне перше читання. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 183.

Рішення не прийнято.

Наступна пропозиція – повернути законопроект № 8441 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу підтримати. Прошу проголосувати.

«За» – 204.

Рішення не прийнято.

Отже, колеги, на вимогу двох фракцій – Радикальної партії і «Народного фронту» – я ще раз поставлю на голосування пропозицію про повернення до голосування за прийняття за основу. Прошу всіх зайняти свої робочі місця. Колеги, йдеться про реформи, ми повинні бути об'єднаними і згуртованими.

Ставиться на голосування пропозиція про повернення до голосування за прийняття за основу законопроекту № 8441. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 224.

Рішення не прийнято.

Проект закону № 8441... *(Шум у залі)*. Добре, колеги, ще раз поставлю. Фракції, дивіться за своїми депутатами, які присутні в залі.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про повернення до розгляду законопроекту № 8441. Прошу проголосувати. Прошу підтримати повернення до розгляду законопроекту № 8441. Прошу проголосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято.

Законопроекти № 8441 і № 8441-1 відхилені.

Переходимо до наступного питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування терміна «особа з інвалідністю» та похідних від нього» ([№ 8358](#)).

Колеги, прошу проголосувати за розгляд даного законопроекту за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Прошу голосувати.

«За» – 152.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді голову Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та

людей з інвалідністю Олександра Юрійовича Третякова. Будь ласка, пане Олександрє.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю., голова Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Комітет постійно працює над тим, щоб українське законодавство відповідало Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю від 13 грудня 2006 року, яку Україна ратифікувала 16 грудня 2009 року. Відповідно до Закону «Про внесення змін до Закону України «Про ратифікацію Конвенції про права інвалідів і Факультативного протоколу до неї» у назві і тексті закону слово «інвалідів» замінили словами «осіб з інвалідністю».

Саме тому комітет розробив цей законопроект, яким вносяться зміни до 77 законів України в частині заміни слів «інвалід», «дитина-інвалід» та інших відповідно словами «особа з інвалідністю», «дитина з інвалідністю». Зміни вносяться також до назви очолюваного мною комітету, а саме пропонується назва – Комітет у справах ветеранів та осіб з інвалідністю.

Законопроект є технічним, він розроблений з метою приведення термінології українського законодавства у відповідність з Конвенцією ООН про права осіб з інвалідністю.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України підтримує прийняття цього законопроекту. Рішення комітету – прийняти законопроект у цілому як закон. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Курячий Максим Павлович.

КУРЯЧИЙ М.П. Шановні колеги! Насамперед хочу подякувати голові профільного комітету і всім членам комітету, багатьом народним депутатам, які стали авторами цього хоч і технічного, але вкрай потрібного законопроекту. Титанічна праця – потрібно внести зміни до 77 законів України, щоб привести їх у відповідність із Конвенцією.

Ми не можемо стояти осторонь і закликаємо зал одностайно проголосувати «за». Ми підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від Радикальної партії – Ігор Мосійчук. Будь ласка.

МОСІЙЧУК І.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія Олега Ляшка. Зараз розглядається законопроект, який є, по суті, технічним. Чому? Тому що змінюється назва. Ми, звісно, його підтримаємо, немає питань.

Є питання до уряду, до тих, хто там засів, дехто, схоже, з інвалідністю головного мозку, тому що на людей, які є інвалідами, які потребують допомоги, дивляться, як на щось другорядне, як на щось таке, що нібито є, а нібито його й немає. Це злочин! Це злочин перед українським суспільством.

Насамперед цей злочин скоює керівництво Міністерства охорони здоров'я України, яке продукує інвалідів, продукує вбивства в Україні. Доктор Смерть і її приспівники, які змушують вас, шановні колеги, платити за лікування українців за кордоном, скоюють кримінальний злочин і мають бути притягнуті до відповідальності. Кожна смерть людини, якій не була надана медична допомога, на совісті і самої Доктора Смерть, і тих, хто тримає її в уряді, тримає на цій посаді і дозволяє вбивати українців. Зупинити потрібно насамперед інвалідів головного мозку, які працюють у Міністерстві охорони здоров'я України і в уряді (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, зараз буде заключний виступ. Від «Опозиційного блоку» – Юрій Павленко. Будь ласка. Потім надам вам слово, так. І вам надам.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний Голово! Шановні колеги! «Опозиційний блок» підтримує даний законопроект, це технічні зміни, які важливо внести.

На жаль, ми маємо дуже багато дискримінаційних термінів у нашому законодавстві. Один із таких термінів, я звертаю увагу, зокрема, Міністерства закордонних справ України, відповідних міністерств і відомств, міститься в Конвенції ООН про права дитини, яка є частиною національного законодавства України, у статті 23 офіційного перекладу, а саме поняття «неповноцінна дитина» в розумінні «дитина з інвалідністю». Тому необхідно внести ці та багато інших змін, аби зробити наше законодавство, термінологію законодавства, такими, що не дискримінують ні дітей, ні дорослих.

Разом з тим хочу звернути увагу уряду на їхню основну роботу щодо захисту дітей, людей з особливими потребами. Багато розповідають про запровадження інклюзивної освіти. Але чи багато шкіл цього року прийняли дітей з особливими потребами? Чи багато підготовлено вчителів? Чи підготовлені батьківські комітети, дитячі колективи до запровадження інклюзивної освіти? На жаль, те, як це робиться, створює більше проблем у дитячому середовищі, ніж реально захищає дитину з особливими потребами.

Можна назвати дуже багато прикладів, коли бездіяльність Міністерства охорони здоров'я, Міністерства освіти і науки, Міністерства соціальної політики завдає більше шкоди дітям з особливими потребами, аніж виконує вимоги законодавства і Конституції України щодо їх захисту. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Рябчин, 2 хвилини, і потім переходимо до голосування. Прошу всіх заходити до залу.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина», Донеччина. Ми зараз розглядаємо технічний законопроект, пов'язаний з питаннями соціальної політики.

На превеликий жаль, для цього уряду, для цієї влади питання соціальної політики не є пріоритетними, вони вирішуються і фінансуються за залишковим принципом, і ми бачимо соціальне невдоволення великої кількості верств населення. Зараз, у зв'язку з прийняттям бюджету, розпочнуться масові протести освітян, науковців.

Ми обіцяємо, що коли Юлія Тимошенко прийде до влади, питання соціальної підтримки населення, питання соціальної ринкової економіки будуть пріоритетними відповідно до її програми «Новий економічний курс».

Щодо цього законопроекту. Ми будемо його підтримувати, наполягаємо на його прийнятті за основу і в цілому.

Однак є застереження до колег, які працюють у цьому комітеті та в інших комітетах. Це технічний законопроект, що стосується лише термінології: слово «інвалід» замінюється словами «особа з інвалідністю». Це правильна, європейська риторика, але ми витрачаємо дуже багато часу, розглядаючи технічні законопроекти щодо зміни назви. Схожа ситуація була з внесенням змін, коли «антитерористичну операцію» замінили на «операцію Об'єднаних сил». Потім пішла низка законопроектів, якими ми вносили зміни до законів, щоб вони працювали, тому що в деяких йшлося про пільги для ветеранів АТО, і через невідповідність термінів люди не могли одержати ці пільги. Будь ласка, приділяйте більше уваги якості технічних законопроектів, щоб вони не забирали багато часу.

Пропонуємо голосувати за основу та в цілому, щоб потім не витрачати час на розгляд у другому читанні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до прийняття рішення. Прошу голів фракцій запросити народних депутатів до залу. Колеги, подивіться, кого немає, і запросіть колег до залу. Хочу наголосити, що пропозиція комітету – прийняти за основу і в цілому. Прошу всіх зайняти робочі місця.

Ставиться на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування терміна «особа з інвалідністю» та похідних від нього» (№ 8358) за пропозицією комітету за основу і в цілому. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 223.

Рішення не прийнято.

Не встигли, я поставлю на повернення. Займіть робочі місця. Прошу не ходити по залу під час голосування, а залишатися на своїх робочих місцях.

Ставиться на голосування пропозиція про повернення до розгляду законопроекту № 8358. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Повернулися. Тепер ставиться на голосування законопроект № 8358 для прийняття за основу і в цілому. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Колеги, переходимо до наступного питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу» ([№ 8584](#)).

Колеги, прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою, щоб ми змогли до перерви його розглянути. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 150.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата України Оксану Володимирівну Білозір.

БІЛОЗІР О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановна президіє! Шановні колеги! Думаю, цей законопроект об'єднає сьогодні всіх у цьому залі. Згідно з рішенням Генеральної Асамблеї ООН саме 2 жовтня весь світ відзначає Міжнародний день боротьби проти насилля. І законопроект, який ми зараз з вами будемо розглядати та, я переконана, приймемо, бореться проти насильства над дітьми в освітньому процесі.

Ви знаєте, що чума XXI століття торкнулася і України. Булінг є найгострішою проблемою і страшною катастрофою для навчальних закладів України. За даними Дитячого фонду ООН, з булінгом серед

однолітків в Україні стикаються близько 67 відсотків дітей. Майже чверть українських школярів вважають себе жертвами булінгу, близько 40 відсотків дітей, які зіткнулися з булінгом, ніколи не розповідають про це батькам. Тому ми обов'язково повинні вирішити цю проблему.

Думаю, рік тому всі ви чули новину, яка облетіла всі засоби масової інформації, про побиття однолітками дівчини у Чернігівській області, її забили майже до смерті. Через рік я отримала від її мами листа. Вона пише: «Слухайте, чому ніхто не поніс покарання? Де відповідальність? Моя дитина ледве вижила, і ніхто не покараний». Я направила листи до Міністерства внутрішніх справ, до Міністерства освіти і науки і отримала відповідь: вибачте, але законами України це питання не регулюється. У нас навіть немає відповідної термінології.

Цей законопроект вносить зміни до Закону України «Про освіту» і Кодексу України про адміністративні правопорушення, щоб зробити цей процес прозорим, публічним, щоб він не приховувався, щоб несли відповідальність ті, хто пропустив або приховував факти булінгу в українських школах. Відповідальність полягає в тому, що поліцейський обов'язково складає протокол, і людина, яка...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, додайте 1 хвилину.

БІЛОЗІР О.В. Вчитель, керівник, директор школи або учень, які були дотичні до процесу булінгу, нестимуть адміністративну чи кримінальну відповідальність за рішенням суду, а також фінансове стягнення від 340 до 3400 гривень.

Дехто каже, що це дуже мало. Але я переконана, що виклик тата і мами до суду, де буде прийнято відповідне рішення, напевно, убезпечить дітей і стане превентивним заходом, що й регламентується нашим законопроектом.

Єдине, що хочу додати за браком часу, це саме визначення булінгу. На розширеному засіданні Комітету з питань науки і освіти відбулася дискусія щодо того, яким воно має бути. Ми дійшли одностайної згоди, що формулювання буде таким, як в українській

Вікіпедії, а саме: «Булінг – це прояв агресії з подальшим залякуванням особистості, цькування і погрози, моральне приниження» (*Шум у залі*). Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу не коментувати законодавчі ініціативи, а обговорювати їх (*Шум у залі*). Прошу всіх заспокоїтися, не збуджуватися, а взяти участь в обговоренні.

Слово для співдоповіді надається Олександру Співаковському, першому заступнику голови Комітету з питань науки і освіти. Прошу.

СПИВАКОВСЬКИЙ О.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 182, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Олегу Валерійовичу, звертаюся також до вас. Відбулося розширене засідання комітету, на якому ми розглянули законопроект, внесений пані Оксаною Білозір. Дискусія була навколо дефініцій.

Хочу сказати, що, на жаль, це ганебне явище існує у школах, 40 відсотків учнів вважають, що вони зазнають цькування, потерпають від булінгу, фізичного і психологічного. Це ненормально.

Ми повинні вперше на законодавчому рівні вирішити це питання. Насамперед дати визначення цього явища в законі, формувати відповідальність батьків, адміністрації шкіл, вчителів, бо замовчування або примушення до цього ганебного явища є неприпустимим.

Шановні колеги, прошу не звертати на це увагу, бо поняття булінгу у Вікіпедії чітко визначено – це психологічний, фізичний та інший тиск на дитину. Ми повинні проголосувати і вирішити назавжди це питання, щоб булінг (цькування) не допускався у школах.

Комітет запропонував зробити таким чином: спершу прийняти законопроект за основу, а якщо народні депутати будуть готові підтримати цю філософію, прийняти як закон у цілому і поставити крапку в цій історії.

Якщо рішення не буде прийнято, я для стенограми зачитаю зауваження, які є, в тому числі фракції Радикальної партії...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 1 хвилина, завершуйте. Шановні колеги, мова наразі йде про проблему, яка виникла під час обговорення, щодо термінології. Прошу.

СПВАКОВСЬКИЙ О.В. Шановні колеги! Сподіваюся, ми досягнемо консенсусу щодо того, як називати це явище – булінгом чи цькуванням, вирішимо, не це головне зараз. Головне, що існує тиск на дітей, який формує жорстокість. Тому прошу, незважаючи на ці питання, все-таки знайти сили і проголосувати за законопроект у редакції Комітету з питань науки і освіти. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, вам шановний співдоповідачу, прошу повертатися на робоче місце.

Колеги, прошу записатися на виступи в обговоренні законопроекту, що має таку велику актуальність і соціальну складову.

Пан Бриченко представить позицію «Народного фронту». Будь ласка.

БРИЧЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Передайте, будь ласка, слово Геннадію Кривошеї.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу увімкнути мікрофон Геннадія Кривошеї.

КРИВОШЕЯ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую Ігорю Бриченку за надане слово. Шановні колеги! Фракція «Народний фронт», я думаю, буде підтримувати даний законопроект. Але я хотів би привернути увагу народних депутатів, працівників сфери освіти (керівництва шкіл, начальників управлінь, департаментів) до такого.

Досить часто батьки скаржаться на те, пишуть про це у *Facebook*, що у школах існує насильство між дітьми. Це, мабуть, одна з найбільших проблем. Наприклад, в одній із шкіл Миронівського району дитина зашморгом намагалася задушити іншу дитину. В іншій школі

хтось навмисне кинув камінець у спину дитині, щоб не залишалось шраму на голові. Такі ситуації просто вражають, вони є згубними для освіти, насамперед для процесу виховання дітей. Тому ми повинні звернути увагу на цю досить актуальну проблему.

Разом з тим є й інші проблеми. Наприклад, у Богуславському районі Київської області голова районної адміністрації просто ліквідувала відділ спорту, який займався, в тому числі, і вихованням дітей. На сьогодні просто немає такого підрозділу.

Тому якщо ми хочемо вирішити цю проблему комплексно, то маємо розуміти, що проблема виховання дітей, зокрема і та, якої стосується даний законопроект, є глобальною, і ми повинні підходити до неї глобально, з комплексним рішенням. Тому пропоную ще раз нам усім комплексно підійти до вирішення цієї проблеми. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ми продовжуємо розгляд законопроекту щодо протидії булінгу. Прошу до слова народного депутата Олега Барну.

БАРНА О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одноmandатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую. Дуже слухний законопроект, який конче необхідний для того, щоб ми нарешті не словом, а ділом почали думати про майбутнє нашої нації.

Біда нашого суспільства в тому, що ніхто не хоче брати на себе відповідальність за виховання дітей. Найдивніше, що навіть батьки деколи відмовляються від цієї відповідальності, ба більше, звинувачують когось іншого – вчителів, державу, вулицю, суспільство.

Цей законопроект зобов'яже всі причетні до цього структури і батьків до відповідальності за виховання наших дітей, за недопущення жорстокості серед дітей, яка призводить до страшних випадків і наслідків у нашому суспільстві.

Тому має бути передбачена не лише адміністративна, а й кримінальна відповідальність батьків за неналежне виховання своїх дітей, за злочини перед своїми дітьми. Має бути адміністративна відповідальність посадових осіб, вчителів, які приховують такі злочини, випадки

жорсткості серед дітей. Це повинно стати прикладом того, як держава і школа, інші структури мають боротися з цим явищем.

Тому я як учитель і як батько закликаю всіх підтримати цей законопроект, бо доля дітей – це доля нашого майбутнього. Якщо ми зараз не покараємо жорстокість дітей і безвідповідальність батьків, це відплатиться сторицею нам усім у майбутньому. Давайте проголосуємо за наше майбутнє. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, хочу наголосити, що час обмежений. Я продовжую засідання на 15 хвилин і закликаю всіх прихильників законопроекту максимально лаконічно виступати.

Зараз два заключні виступи: Ігор Шурма від «Опозиційного блоку» і Сергій Євтушок від «Батьківщини». Увімкніть мікрофон Ігоря Шурми.

ШУРМА І.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). «Опозиційний блок». Шановні колеги, я вважаю, що така ініціатива на часі. У кожного з нас є діти, онуки, принаймні у багатьох, і ми всі добре знаємо, що відбувається у школах, в організованих колективах.

На превеликий жаль, буде помилкою зараз прийняти цей законопроект у цілому, його треба приймати за основу. Чому? Якщо ми говоримо про булінг, ми говоримо про покарання. Але кого ми караємо? Ми караємо ту саму дитину. Дитина може бути у двох іпостасях: дитина-агресор і дитина-жертва. Про дитину-жертву ми не говоримо, ми говоримо про дитину-агресора. Але давайте подивимося на причини, тому що дитина-агресор – це вже наслідок того, що відбулося в її свідомості.

Ми можемо говорити про те, що сьогодні батьки виїжджають за кордон у пошуках роботи і кращої долі, а дітей ніхто не виховує.

Ми можемо говорити про засилля насильства на телеекранах. Навіть мультфільми несуть у собі агресію, де перемагає сильніший.

Ми можемо говорити про те, що не так поводиться вчитель або педагог-вихователь.

Ми можемо говорити про те, що дуже часто ми самі, народні депутати, виявляємо агресію в цьому залі один до одного, що також впливає на дітей.

Тому, на мою думку, якщо ми хочемо ухвалити даний законопроект, ми сьогодні маємо прийняти його за основу, максимально доопрацювати і зробити справді дієвим.

І ще одне. Давайте вживати українську термінологію. Булінг, пулінг, шмулінг... Ми перетворилися на якийсь анклав. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, хочу ще раз наголосити: що довше триватиме обговорення, то менше шансів, що даний законопроект буде прийнятий.

Сергій Євтушок передає слово колезі Рябчину. Прошу.

РЯБЧИН О.М. Дякую колезі Євтушку за надане слово. Шановні колеги! За кумедним словом «булінг» насправді криється зовсім не кумедне явище – цькування дітей. Я сам маю двох дітей, які навчаються у школі і дитячому садку, і розумію, що це нагальна проблема не лише для мене, а й для багатьох із нас.

Я агітуватиму вас за прийняття цього законопроекту сьогодні і в другому читанні, тому що це буде серйозний сигнал нашому суспільству – визнання Верховною Радою України булінгу як проблеми. Про її серйозність свідчать такі дані.

Україна входить до першої десятки європейських країн за поширеністю булінгу серед 11-15-річних школярів. Торік 67 відсотків українських дітей стали жертвами, кривдниками або свідками булінгу. За даними ЮНІСЕФ, чверть українських дітей зазнавали цькувань, 48 відсотків із них нікому не розповіли про пережите.

Питання, яке ми порушуємо, є дуже важливим з точки зору соціальної значущості. До речі, є дуже гарні програми, Інтернет-ресурси, такі як *Stopbullying.com.ua*, де і батьки, і школярі можуть дізнатися про те, що робити в таких випадках, яку психологічну допомогу надавати своїм дітям, що школярам робити з кривдниками і куди звертатися.

Тому ми підтримуємо цей законопроект. Це дуже важливо, незважаючи на кумедну назву, про що кажуть мої колеги. Це кумедна назва, але зовсім не кумедне явище. Голосуємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, зараз буде заключний виступ, за хвилину переходимо до голосування. Прошу голів фракцій запросити народних депутатів до залу. Прошу повідомити народних депутатів про голосування. Не виходьте із залу! Коли ми говоримо про насильство над дітьми, а люди виходять із залу – це неправильно і несправедливо.

Олена Сотник. Будь ласка, 1 хвилина, і голосуємо.

СОТНИК О.С. Фракція «Самопоміч». Дякую за можливість виступити. Я говоритиму, напевно, не дуже популярні речі, але змушена все-таки звернути вашу увагу, що зараз ми боремося з наслідками, але не усуваємо першопричину.

Першопричина агресії дітей – це те, що у нас на сьогодні відсутня освіта, заснована на цінностях. У нас є освіта, заснована на наданні формальних знань. І друге – відсутня системна політика щодо роботи з підлітками. З дітьми ніхто не працює, зі складними дітьми ніхто не працює, вони залишені сам на сам, фактично, ними ніхто не займається – ні вчителі, ні Міністерство освіти і науки, ні Міністерство молоді та спорту.

Колеги, я розумію, що ви намагаєтеся покаранням подолати наслідок, але першопричину ви таким чином не усунете. Необхідне системне вирішення проблеми, і це точно не в адміністративні штрафи для батьків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх зайняти робочі місця. Колеги, прошу припинити дискусії і повернутися на робочі місця. Я можу за прізвищами звертатися.

Ставиться на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу» (№ 8584) за пропозицією комітету за основу. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Колеги, голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 202.

Рішення не прийнято.

Зараз поставлю на повернення. Ні, колеги, іншого варіанта немає, треба зібрати народних депутатів і проголосувати. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу. Ні, я можу дати ще 10 хвилин. Будь ласка, пройдіть по кулуарах, ми зараз будемо приймати закон. Прошу голів фракцій повернути всіх до залу. Прошу зайняти робочі місця і приготуватися.

Спершу я поставлю на голосування пропозицію про повернення. Прошу всіх зайняти робочі місця і запросити народних депутатів. Якщо народні депутати не зайдуть, законопроект буде відхилено, і відповідальність за це ляже персонально на тих, хто вийшов із залу, кого не було на робочих місцях.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про повернення до розгляду законопроекту № 8584. Прошу всіх взяти участь у голосуванні. Голосуємо!

«За» – 218.

Рішення не прийнято.

Прошу запросити народних депутатів до залу. Я зачитаю по фракціях. Не виходьте із залу, колеги! Напевно, кожен з нас бачив ці ролики, жахливі моменти насильства над дітьми. І зараз від нас, від кожного з нас, залежить законодавче врегулювання цього питання. Я собі не уявляю, як під час такого голосування хтось може вийти із залу. Навпаки, запросіть людей, подивіться, кого немає. Зараз ми повернемося і приймемо цей закон.

По фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 81, «Народний фронт» – 51, «Опозиційний блок» – 19, «Самопоміч» – 11, Радикальної партії – 13, «Батьківщина» – 10, «Воля народу» – 0, «Партія «Відродження» – 8, позафракційні – 25.

Колеги, зараз я поставлю ще раз на повернення і прошу кожного взяти участь у голосуванні. Наголошую ще раз: тільки за основу. Ми зможемо внести поправки до другого читання.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про повернення до розгляду законопроекту № 8584. Прошу проголосувати. Прошу кожного підтримати цю пропозицію. Голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

Тепер ставиться на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу» (№ 8584) за пропозицією комітету за основу. Прошу голосувати. Прошу підтримати. За основу голосуємо, підтримуємо. Прошу проголосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Хочу подякувати пану Кривенкові за підтримку під час голосування, за те, що допоміг змобілізувати народних депутатів. Щиро вам дякую, справді.

Колеги, у нас було дуже успішне, хоч і важке ранкове засідання. На вечірнє засідання у порядку денному стоять не менш важливі законопроекти.

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. О 16 годині запрошую всіх до залу для продовження нашої роботи.